

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXVII

CELOVEC, PETEK, 2. JULIJ 1982

ŠTEV. 26 (2077)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

Kongres ZKJ je potrdil zvestobo Titovi poti Mitja Ribičič novi predsednik ZKJ

Od 25. do 29. junija je v beograjskem centru Sava zasedal 12. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, ki je bil ves čas svojega dela deležen širokega zanimanja ne samo v Jugoslaviji sami, marveč tudi širom po svetu. Bil je to prvi kongres po smrti legendarnega voditelja jugoslovanskih narodov Tita, kateremu je izpričal neomajno zvestobo tudi po smrti. Saj je novi predsednik predsedstva CK ZKJ Mitja Ribičič v zaključnem govoru izrecno poudaril, da je bila Titova misel vseskozi prisotna v delu kongresa, ki bo zato v zgodovini ostal zapisan kot kongres kontinuitete socialistične revolucije in kot kongres enotnosti.

Drugo težišče je kongresu dajalo dejstvo, da je potekal v času, ko se Jugoslavija bori z velikimi gospodarskimi težavami. V tem smislu so bile v tridnevni razpravi, ki so potekale v šestih komisijah, povedane tudi zelo kritične besede. Odkrito obravnavanje te-

žav, vzrokov, ki so do njih pripeljali, in pobud, ki naj bi pomagale utirati pot k uspešnemu reševanju problemov, je segalo vse do kritičnih ugotovitev, da za napake nihče ne bo odgovoren, ter je vsebovalo tudi nedvoumni poziv: resolucij imamo dovolj, potrebne so nam akcije.

In nadaljnja okolnost, ki je močno vplivala na potek kongresa, je zaostreni položaj v svetu. Tozadevno je kongres izpovedal neomajno privrženost politiki neuvrčenosti ter je odločno obsodil vse nevarne posledice blokovskega opredeljevanja — od blazne oboroževalne tekme preko vmešavanja v notranje zadeve tujih držav tja do netajenja lokalnih vojn, kar vse pomeni čedalje večjo grožnjo svetovnemu miru in sploh obstoju človeštva. Posebna resolucija, s katero je kongres obsodil izraelsko agresijo v Libanonu ter izrazil solidarno podporo palestinskemu ljudstvu, je morda najbolj značilen dokaz za-

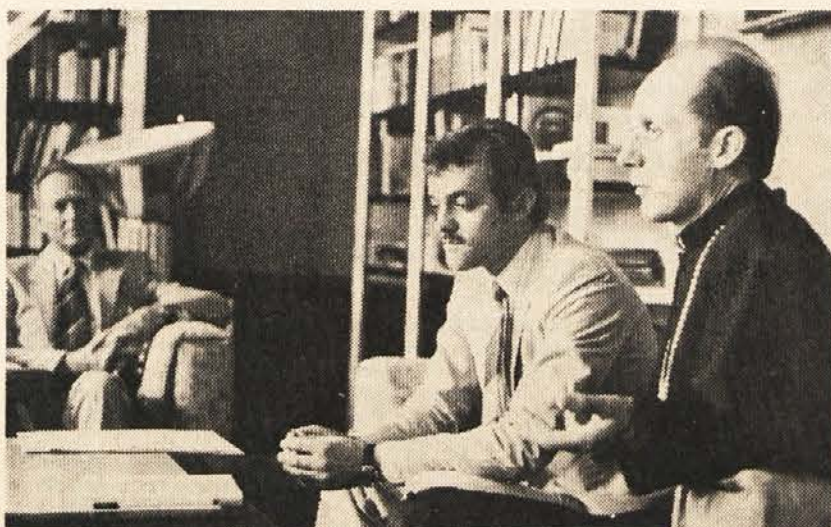
vzetosti Jugoslavije, da bi aktivno prispevala k odpravi mednarodnih sporov in s tem k ohranitvi miru ter enakopravnega sožitja in sodelovanja vseh narodov.

V okviru take zunanje politične opredelitve je kongres poudaril kontinuiranost zunanje politike Jugoslavije tudi v manjšinskem vprašanju. Tako se je v zaključni resoluciji odločno izrekel proti vsem poskusom zoževanja in omejevanja pravic narodnih manjšin, proti sleherni asimilaciji in diskriminaciji. Poudaril je načelo, da sta enakopravni položaj in svobodni razvoj narodnih manjšin bistven element demokratičnega razvoja vsake države ter važen sestavni del trajnih in vsestranskih dobrososedskih odnosov. In zvezni sekretar za zunanje zadeve Lazar Mojsov je med razpravo v komisiji za mednarodne odnose naglasil, da se bo nadaljevalo plodno sodelovanje s sosedi, vendar se bo Jugoslavija še naprej odločno postavljala po robu vsem poskusom diskriminacije ali pritiskov. „Naše stališče, da morajo biti narodnostne manjšine most sodelovanja, se čedalje bolj uveljavlja tudi tam, kjer je še vedno zaslediti nerazumevanje ali diskriminacijo,“ je dejal Mojsov. „Prizadevali si bomo za dobre odnose z vsemi sosednjimi državami, navzlic nekaterim sporom in navzlic dvolednemu vedenju nekaterih sosednjih držav do Jugoslavije.“

Kongresa so se udeležili tudi predstavniki zamejskih Slovencev, ZSO pa je kongresu poslala še posebno poslanico, katere besedilo objavljamo na 2. strani.

Novo vodstvo ZSO pri koroškem škofu Kapellariju

Novo vodstvo Zveze slovenskih organizacij na Koroškem se je minul petek predstavilo tudi škofu krške škofije dr. Egonu Kapellariju. V delegaciji ZSO, ki jo je vodil predsednik dipl. inž. Feliks Wieser, so bili še podpredsednika Franc Kukovica in Ludvik Ogris, tajnik Janez Wutte-Luc ter član izvršnega odbora Teodor Domej. Novo vodstvo

ZSO je s tem nadaljevalo svoje predstavitvene obiske, ki jih je pred tem že absolviralo pri NSKS, pri deželnem glavarju Wagnerju in jugoslovanskem generalnem konzulatu v Celovcu.

V odkritem razgovoru so predstavniki ZSO predložili koroškemu škofu številna vprašanja, ki zadevajo življenje slovenske narodne skupnosti na Koroškem, in se zavzeli za dobro razmerje med slovensko manjšino in koroško Cerkvijo. Med drugim so govorili o vprašanju liturgičnega jezika v cerkvah na južnem Koroškem, o vprašanju ekskomunikacije Demokratične fronte delovnega ljudstva, predhodnice ZSO, in njenih članov, ki po 33 letih še vedno ni zadovoljivo preključena, ter o vprašanju slovenskega pomožnega škofa.

Škof dr. Egon Kapellari je izvajanja predstavnikov ZSO vzel z zanimanjem na znanje in s svoje strani poudaril, da hoče nadaljevati pot sinode, ki jo je začrtal njegov predhodnik ddr. Josef Köstner.

Izrael na nevarni poti

Agresor in njegov zaščitnik sta ostala popolnoma osamljena: Izrael in Združene države Amerike — vse druge članice OZN so enodušno in z vso odločnostjo obsodile izraelsko agresijo v Libanonu ter zahtevale umik izraelskih čet. Niso pa se zednile glede sankcij, ki bi jih svetov-

na organizacija in posamezne njene članice podvzele proti Izraelu za primer, da bi — kakor v zgodovini svoje agresivne politike napram sosedom že neštete pozive in obsodbe varnostnega sveta in drugih mednarodnih forumov — tudi tokrat negiral sklepe svetovne skupnosti.

Ravno ti dve okolnosti — podpora, ki mu jo nudijo ZDA, in očitna nemoč Združenih narodov, ki jih hromi predvsem veto ZDA — pa sta za Izrael naravnost vzpodbudni, da brezobzirno zasleduje svojo ekspanzionistično politiko ter korak za korakom skuša uresničiti načrte o „Velikem Izraelu“ — skoraj do pičice podobno, kot je nekdaj Hitler zločinsko uresničeval svojo imperialistično zamisel o „Veliki Nemčiji“. Take in podobne primerjave med Hitlerjem in Beginom je v zadnjih dneh zaslediti v vsem svetovnem tisku.

Tudi vodilni državniki, ki stvari presojajo stvarno in odgovorno, nedvoumno obsojajo pčetje Izraela in prav tako tudi ravnanje Amerike. Vzrokov je dovolj, saj so vesti, ki prihajajo iz Libanona, dovolj presretnje, da upravičujejo najostrejšo obsodbo divjanja izraelskih vojakov nad tamkajšnjim prebivalstvom. Zrtve niso le „teroristi“, kakor v Izraelu imenujejo pripadnike palestinskega osvobodilnega gibanja PLO; žrtev je predvsem civilno prebivalstvo, ki mu izraelski bombniki in topovi rušijo domove in ubijajo ljudi.

Zaradi takšnega ravnanja je ostal Izrael skoraj popolnoma osamljen. Znašel se je predvsem v položaju, ko se mora dejansko bati za svojo lastno bodočnost — kajti z „dokončno rešitvijo“, ki jo sedaj skuša uveljaviti napram palestinskemu ljudstvu, prav gotovo ne bo dosegel dokončne rešitve svojega obstoja in varnosti. Pot, po kateri sedaj hodi pod zaščito ZDA, je pot krivice in nasilja; taka pot pa je nevarna, ker prej ali slej vodi v pogubo.

Popolna podpora manjšinam v boju za narodnostne pravice

Predstavnike slovenske manjšine v Avstriji in Italiji (predsednika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem Feliksa Wieserja, podpredsednika Narodnega sveta koroških Slovencev Filipa Warascha in predsednika Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu Borisa Raceta), ki so se udeležili kongresa ZKJ v Beogradu, je v nedeljo sprejel predsednik zvezne konference SZDL Jugoslavije Marin Čelinič v navzočnosti Marjana Rožiča.

Ob tej priložnosti so predstavnika SZDL Jugoslavije seznanili s položajem in problemi slovenske manjšine v Avstriji in Italiji. Predsednik ZSO je poudaril zaskrbljenost, ker se člen 7 državne pogodbe še vedno ne izvaja. Opozoril je, da sedanja zakonodaja, ki jo manjšina odklanja, Slovence deli na 8 različnih

Zunanji minister Mojsov sprejel predstavnike zamejskih Slovencev

Prav tako v nedeljo pa je sprejel predstavnike Slovencev v Avstriji in Italiji tudi zvezni sekretar za zunanje zadeve SFRJ Lazar Mojsov. Predstavniki obeh manjšin so mu obrazložili trenutni položaj in poudarili pomen zavzetosti Jugoslavije in skrbi, ki jo posveča manjšinam. Lazar Mojsov, ki dobro pozna pogoje, v katerih živijo Slovenci v Italiji in zlasti na Koroškem (bil je več let jugoslovanski ambasador na Dunaju — op. ured.), je zagotovil vso nadaljnjo podporo Jugoslavije, da obe manjšini resnično dosežeta tako zaščito, kakršno določata ustavni listini obeh držav.

Kategorij. Sprejeta je bila proti prizadele manjšine, proti volji Jugoslavije kot sopodpisnice državne pogodbe in tudi proti volji avstrijskih demokratičnih sil ter ne rešuje bistvenih vprašanj enakopravnosti Slovencev. Omenil je vrsto lepih izjav vodilnih avstrijskih politikov, od katerih pa slovenska manjšina na Koroškem ni imela nobene koristi. Zato bi bilo potrebno, da bi jugoslovanska stran vztrajala, da se uresniči vsebina sporočil, ki so bila objavljena ob medsebojnih obiskih avstrijskih in jugoslovanskih državnikov. Koroški Slovenci podpiramo dobrososedske odnose, je naglasil predsednik ZSO, vendar hočemo biti vanje vključeni.

Tudi podpredsednik NSKS je omenil negativne vidike v zvezi s sedmojuljsko zakonodajo in tristranskim sporazumom ter dejal, da gre za dejansko spreminjanje državne pogodbe in ne za njeno izpolnjevanje. Posebej pa je opozoril na zadnje protislovenske izpade ter na odpoved predvidenih pogovorov med vlado in manjšino.

Podobno je orisal položaj Slovencev v Italiji predsednik SKGZ, ki je zlasti naglasil potrebo čimprejšnjega izglasovanja zakona o globalni zaščiti. Pri tem je kot izredno koristno poudaril podporo Jugoslavije, da pride do odobritve zakona in da bo ta zakon res ustrezen manjšini.

V odgovor sta Marin Čelinič in Marjan Rožič poudarila popolno podporo Slovincem v zamejstvu in zagotovila, da bo vprašanje manjšin tudi v bodoče prisotno na srečanjih s predstavniki Avstrije in Italije. Poudarila sta potrebo po večji informiranosti o problemih Slovencev in obeh sosednjih državah ter se zavzela za poglobitev sodelovanja na vseh področjih.

Prav tem stikom je veljalo potem srečanje predstavnikov koroških in primorskih Slovencev s predsednikom republiške konference SZDL Srbije Vukojem Bulatovičem, ki je potekalo v prisrčnem in prijateljskem vzdušju. Predsednik Bulatovič je zagotovil, da SR Srbija in njeni delovni ljudje ter občani podpirajo slovensko manjšino v Avstriji in njen boj za uresničitev svojih pravic v skladu s 7. členom avstrijske državne pogodbe, kakor tudi boj Slovencev v Italiji, ki si prizadevajo doseči, da bi sprejeli zakon o splošni zaščiti slovenske manjšine.

SLOVENSKA MLADINA POZIVA

na

osrednjo protestno manifestacijo

ki bo v sredo 7. julija 1982 ob 13.30 uri
pred deželno vlado v Celovcu.

- Velikovec: slovenskim mladinskim zborom prepovejo nastop
- Žitara vas: dvojezičnost na šoli nezaželena
- Celovec: na kolodvoru „Kärntner sprich deutsch!“
- Zvezna gimnazija za Slovence: napis nemških nacionalistov „Konzentrationslager für Slowenen“
- Deželni glavar Wagner: „Volksgruppenproblem in Kärnten gelöst“

To je le nekaj zadnjih primerov protimanjšinskega vzdušja na Koroškem, v katerem vsako prizadevanje za uresničitev ustavno zajamčenih pravic manjšin pomeni že provokacijo. Takšne so predstave koroških politikov o „miru na Koroškem“, o tistem miru, ki naj bi manjšino prisilil na molk.

Slovenska mladina je zaskrbljena zaradi takih razmer in bo povedala svoje mnenje k tem vprašanjem. Pozivamo demokratično mladino na Koroškem, da nas podpre. Kulturni spored z domačimi pevci.

Pridite na manifestacijo!

Zveza slovenske mladine
Klubi slovenskih študentov Dunaj, Gradec in Celovec
Društvo prijateljev Kladiva
Koroška dijaška zveza

MEDNARODNO PARTIZANSKO SREČANJE NA TRŽAŠKEM:

Tradicije protifašističnega boja nas povezuje tudi danes v boju za mir in sožitje

Obujanju spominov na skupno prehojeno pot med junaškim protifašističnim bojem v drugi svetovni vojni, opozarjanju na nevarnost zopetnega pojavljanja fašizma in nacionalizma ter manifestiranju privrženosti miru in sožitju med narodi je bilo posvečeno mednarodno srečanje bivših partizanov treh sosednjih dežel, ki so ga ob koncu minulega tedna že tretjič priredili v Bazovici pri Trstu. Prireditelji se je začela v petek z otvoritvijo spominke razstave, ki je prikazala fašistično nasilje nad Slovenci v Italiji ter govorila o junaškem odporu na Primorskem. V soboto zvečer je sledil nastop Koroškega partizanskega pevskega zbora, ki je z mednarodnim spo-

redom partizanske in borbene pesmi tako navdušil poslušalce, da je Primorski dnevnik zapisal, da si plemenitejšega uvoda v osrednjo slovesnost prireditelji niso mogli zaželeli. V nedeljo pa je bila predvidena osrednja prireditev, ki pa je bila zaradi silnega deževja žal močno okrnjena.

To leto že tretjič prirejeno partizansko srečanje je spet privabilo lepo število udeležencev iz Furlanije-Juljske krajine ter iz Slovenije, prvič pa je bila zastopana tudi Koroška. Predstavniki borčevskih organizacij iz treh dežel so poudarili zvestobo tradicijam protifašističnega boja, ki se danes nadaljuje proti ostankom starega in pojavom novega fašizma z borbo vseh demo-

kratičnih sil za prijateljsko sožitje v miru in enakopravnosti. Pri tem so naglasili tudi položaj narodnih manjšin, ki pa morejo svojo vlogo mostu med sosednjimi narodi uspešno odigrati le tedaj, če jim bodo zagotovljene vse v mednarodnih in meddržavnih pogodbah jamčene pravice. Zato so opozorili tudi na potrebo dosledne izpolnitve člena 7 avstrijske državne pogodbe ter čim prejšnje uzakonitve globalne zaščite slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Poleg že omenjenega samostojnega nastopa pod vodstvom dirigenta prof. Branka Čepina je Koroški partizanski pevski zbor sodeloval tudi na nedeljski osrednji slovesnosti, kjer je izvajal kratek kulturni spored skupaj s Tržaškim partizanskim pevskim zborom „Pino Tomažič“ in Partizanskim pevskim zborom iz Ljubljane. Pozdrave bivših borcev in antifasistov iz Koroške pa je udeležencem posredoval predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc, ki je dejal, da moramo danes z ogorčenjem ugotoviti, da fašizem še ni mrtev, marveč spet po vsem svetu nevarno dviga glavo. „Zato mora biti naša skrb in dolžnost, da svarimo pred to nevarnostjo, da kot bivši borci prenašamo svetle tradicije narodnoosvobodilnega boja za mladi rod, ki bo moral ostati na braniku za naše težko priborjene in s krvjo številnih ljudi odkupljene pravice.“

Tovariš Luc je kratko oral delovanje Zveze koroških partizanov, posebej njeno skrb za vzdrževanje partizanskih grobišč in spominskih obeležij, medtem ko je kot največja dosežka zadnjega časa navedel ustanovitev Koroškega partizanskega pevskega zbora in ureditev stalne spominke razstave na Peršmanovi domačiji. Kot posebno nalogo pa je omenil še povezovanje z naprednimi demokratičnimi silami večinskega naroda ter naglasil, da nam bo le v skupnem prizadevanju uspelo kljubovati nacionalističnemu pritisku in doseči cilj — uresničitev člena 7 avstrijske državne pogodbe, ki je sad požrtvovalnega in junaškega boja koroških Slovencev proti nacifašizmu na strani zavezniških in asociiranih sil v drugi svetovni vojni.

ma silama, še posebej tudi dialog o raketah, ki se je prav ta teden začel v Zenevi.

Tako torej zamenjavo v Washingtonu nekateri ocenjujejo kot „razveseljevo“ in od nje pričakujejo koristi. To velja zlasti za zahodno usmerjene arabske države, v katerih si obetajo, da Washington v bodoče ne bo več tako enostransko podpiral Izraela in njegove agresivne politike do sosedov. Nasprotno pa drugi odkrito govorijo o nevarni zaostitvi in o tem, da se bodo odnosi še nadalje poslabšali. V tem smislu so zaskrbljene predvsem zahodnoevropske države, ki se bojijo nadaljnje obremenitve atlantskega zavezništva.

Saj je bil prav Haig tisti, ki je imel še največ razumevanja, kadar je šlo za težnje zahodnoevropskih zaveznikov po sklepanju posebnih gospodarskih poslov s Sovjetsko zvezo, medtem ko so drugi ameriški politiki v takih vprašanjih zastopali bolj trdo stališče. To se je konkretno videlo tudi v vprašanju gradnje plinovoda iz Sibirijske v zahodno Evropo, ko je predsednik Reagan še na nedavnem gospodarskem vrhu v Versaillesu kazal navidezno popustljivost, ki pa se ji je takoj po vrnitvi domov „izdajalsko“ izneveril ter razglasil sankcije proti vsem, ki bi sodelovali pri tej gradnji. Za zaveznike v zahodni Evropi je bil to vse-kakor dovolj zgovoren pouk o tem, koliko velja prijateljstvo Amerike, kadar gre za gospodarske koristi: zahodnoevropske države naj bi se v imenu zavezništva odpovedale nujno

potrebemu gospodarskemu sodelovanju s Sovjetsko zvezo, hkrati pa Amerika isti Sovjetski zvezi mirne duše še naprej prodaja svojo pšenico in drugo blago.

Po vsem tem zlasti v zahodni Evropi ob zamenjavi v ameriškem zunanjem ministrstvu prav nič ne skrivajo zaskrbljenosti. Čutijo se potrjene v svoji bojazni, da bo Reagan odslej še bolj trdo vztrajal pri absolutni pokorščini, ki jo je od svojih zaveznikov že doslej dovolj odločno zahteval — tudi tedaj, kadar je šlo očitno v njihovo škodo.

Na srečanju, za katerega je dala pobudo koroška stran, so obravna-

Že v poletnih mesecih

delajmo za jesensko prijavo otrok k dvojezičnemu pouku

Ne vemo, ali pod vplivom vtisov, ki so jih dobili predstavniki koroških šolskih oblasti med nedavnim obiskom na Primorskem, kjer so spoznali tamkajšnje šolske razmere na narodnostno mešanem področju (o obisku smo v našem listu že obširno poročali), ali zaradi poletne vročine in pomanjkanja gradiva, ali zaradi katerega koli drugega neznanega vzroka — glasilo koroških socialistov KTZ je zadnjo soboto vsekakor objavilo kratek zapis o tem, kako v zadnjih letih na Koroškem narašča število otrok, ki so prijavljeni k pouku slovenščine. Tik pred koncem šolskega leta je za tako objavo pač le težko najti utemeljen vzrok — razen, da gre tu morda po velikih ovinkih vsaj za posredno in prikrito opozorilo, ki ga v uradnih objavah sicer žal pogrešamo, namreč za opozorilo deželne vlade na možnost prijave k dvojezičnemu pouku v smislu manjšinskega šolskega zakona. Kajti v svojih informacijah, ki jih deželna vlada na podlagi šolskega zakona vsako leto znova deli staršem šolarjev-začetnikov, izčrpno govori le o možnosti prijave otrok k pouku angleščine, medtem ko dvojezične nemško-slovenske šole in možnosti prijave k pouku slovenščine niti z besedico ne omenja.

Naj bo vzrok sedanje objave kakršen koli — podatke, ki jih zdaj sledimo v KTZ, smo v našem listu objavili že meseca januarja, ko jih je razglasila deželna tiskovna služba. Po teh podatkih je v šolskem letu 1981/82, ki se nagiba proti koncu, v ljudskih šolah dvojezičnega ozemlja od skupno 6690 šolarjev 1096 otrok prijavljenih k dvojezičnemu pouku. Od stotke prijavljenih otrok znaša 16,38 odst., v šolskem letu 1980/81 je znašal 15,88 odst., v šolskem letu 1979/80 je bil 14,32 odst., in v šolskem letu 1978/79 le 14,07 odst. Pač pa je ta malenkostni porast dosežen le v odstotkih, medtem ko absolutno število prijavljenih otrok ni naraslo, marveč je nasprotno rablo nazadovalo (kakor se je hkrati zmanjšalo tudi celotno število ljudskošolskih učencev).

Eno je ob teh podatkih vsekakor zgrešeno in neupravičeno: z njimi dokazovati (kakor je to na primer pred meseci napravil zunanji minister Pahr), da se je ozračje za manjšine v Avstriji znatno izboljšalo. O resničnem izboljšanju razmer bo namreč mogoče govoriti šele tedaj, ko bodo pristojni dejavniki poskrbeli in zagotovili take pogoje, v katerih bo vsak otrok na narodnostno mešanem območju lahko brez strahu pred kakršnimi koli posledicami deležen šolskega pouka tako v svojem materinem jeziku kot v jeziku svojega soseda. O takih pogojih pa ne more biti govora, dokler deželna vlada opozarja le na možnost učenja angleščine, možnost učenja obeh deželnih jezikov pa sramežljivo zamlči.

Zaradi takega odnosa oblasti do manjšinskega šolstva in sploh do vzgajanja mladine za sožitje obeh narodov v deželi je seveda še posebej naša dolžnost in naloga, da se z vsemi močmi zavzamemo za to, da bo čim več otrok prijavljenih k dvojezičnemu pouku. Izkoristimo v ta namen tudi prihodnje tedne poletnih počitnic, kajti prijave bodo spet možne jeseni v prvih desetih dneh novega šolskega leta!

Prijavite otroke k dvojezičnemu pouku

Sindikati za podaljšan dopust

Da sredi morja svetovne gospodarske krize tudi Avstrija ni več „otok blaženih“, nam je postalo že dovolj jasno, odkar se mora tudi naša država spoprijemati s čedalje hujšimi gospodarskimi težavami. Pri tem ni le število brezposelnih edino merilo — prav tako resna opozorila so tudi podatki o tem, koliko in kakšna podjetja zapirajo vrata, kako narašča primanjkljaj v plačilni bilanci in podobno. Ne nazadnje pa je v tej zvezi važno vprašanje, v kolikšni meri je realne dohodke delojemalcem še mogoče zavarovati pred nevarnostjo, da jih visoka stopnja inflacije ne bi vedno bolj razvrednotila.

Spričo takega razvoja je boj za ohranitev delovnih mest in s tem vsaj relativne polne zaposlitve postal glavno geslo ne samo zvezne vlade, marveč tudi zveze sindikatov. To pa ima za posledico, da so sindikati pri pogajanjih o mezdah in plačah dostikrat že kar preveč skromni, kar velja tudi za druge socialnopolitične zahteve.

Najnovejši tak primer je vprašanje podaljšanja dopustov. V ponedeljek se je s tem vprašanjem bavilo vodstvo zveze sindikatov, ki se je pridružilo tozadevnemu predlogu socialnega ministra Dallingerja: plačani dopust naj bi se do leta 1985 podaljšal na najmanj 5 tednov (pri več kot 25 službenih letih najmanj 6 tednov) v letu. Dodatni teden dopusta naj bi

bil uresničen v treh etapah — s 1. 1. 1983 bi se dopust podaljšal za dva dneva, naslednje leto spet za dva dneva in leta 1985 bi bil dosežen celoten teden.

Gospodarska zbornica je seveda takoj izrazila svoje pomisleke. Spet vidi v nevarnosti gospodarsko stabilnost (tako je bilo vedno, kadar je šlo za zahteve delavcev) in govori o „socialnopolitičnem luksusu“, katerega negativne posledice bosta morala zagovarjati socialni minister in zveza sindikatov. Nasprotno pa je predsednik Benya prepričan, da je takšno postopno podaljšanje dopusta za gospodarstvo sprejemljivo, saj bi dodatna obremenitev znašala le 0,3 do 0,4 odstotka. In je gospodarstvu ponudil še nadaljnjo „protiuslugo“: da zaradi napetega gospodarskega položaja o splošnem skrajšanju delovnega časa do konca tega desetletja ne bi več govorili.

Potreben je boj

proti „vsakdanjemu fašizmu“

V nekdanjem nacističnem koncentracijskem taborišču Mauthausen je podpredsednik zveze socialističnih borcev za svobodo prof. Josef Hindels znova opozoril na nevarnost tako imenovanega „vsakdanjega fašizma“, ki se izraža predvsem v sovraštvu do tujcev in drugorodnih ljudi.

Ko je govoril mladim obiskovalcem tega kraja žalostnega spomina, je Hindels menil, da ni dovolj zahtevati le prepoved NDP, marveč se je treba boriti predvsem tudi proti pojavom vsakdanjega fašizma. Pri tem je poudaril, da smo dolžni izpolnjevati oporoko žrtve Mauthausna in mladino vzgajati v duhu internacionalizma.

V tem smislu je posebej pozval avstrijsko telovadno zvezo (o nje-nem glasilu je bilo sodniško ugotovljeno, da širi nacistično miselnost — op. ured.), naj pošlje mlade telovadce v Mauthausen, kjer naj jim nekdanji jetniki tolmačijo, kaj se je na tem kraju dogajalo v času nacizma.

ZSO KONGRESU ZKI:

Ponosni smo na uspehe dežele matičnega naroda

Kongresu ZKI v Beogradu je Zveza slovenskih organizacij na Koroškem poslala posebno poslanico, v kateri je izrazila čestitke k vsemu, kar je bilo doslej doseženega v prid družbenemu razvoju narodov in narodnosti Jugoslavije, obenem pa želela obilo uspehov tudi za naprej. V svoji poslanici je ZSO nato poudarila:

Koroški Slovenci smo kot pripadniki slovenskega naroda ponosni na uspehe dežele matičnega naroda. To je za nas tem bolj pomembno, ker je naša organizacija bila zasnovana na podlagi izkušenj in pridobitev v narodnoosvobodilnem boju. Zato jo tudi danes odlikuje prepričanje, da se koroški Slovenci v okviru slovenskega naroda in z vsemi demokratično mislečimi ljudmi prizadevamo za narodno enakopravnost v Avstriji.

Zato zbira ZSO v svojih vrstah vse sile, ki so voljne priboriti slovenski narodni skupnosti v Avstriji enakopraven položaj, enakopravne možnosti za narodni obstoj in socialni razvoj. Pri tem se naša osrednja organizacija koroških Slovencev ne ozira na svetovno-nazorsko opredeljenost in idejno-politično pripadnost.

Vodilo našega boja je naša trdo preizkušena zavest, da smo kot pripadniki na smrt obsojenega naroda bili junaško borbo in si v členu 7 avstrijske državne pogodbe priborili pravice do enakopravnega življenja s sosednim narodom in to brez pogojevanja glede stvarnega in krajevnega območja s številčno močjo naše narodne skupnosti. Zato smo slej ko prej prepričani, da je zakon o narodnih skupinah, ki sloni na ugotavljanju manjšine in s tem zožuje narodnostno ozemlje koroških Slovencev ter pogojuje veljavnost določil člena 7 s številčno močjo slovenskega prebivalstva, protiuslaven in ne predstavlja uresničitve člena 7 avstrijske državne pogodbe.

V okviru naših prizadevanj za narodno enakopravnost v deželi z zadovoljstvom ugotavljamo, da se odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo izboljšujejo in da obe državi iščeta skupne interese v mednarodnih vprašanjih in v gospodarskem sodelovanju. Zavedamo se, da le enakopravni odnosi med narodi omogočajo njihovo medsebojno zblizanje in prijateljstvo. Zato tudi poudarjamo, da nobena avstrijska zatiranje prijateljstva niso mogla zakriti resnice, da avstrijska vlada še ni izpolnila obveznosti iz določil 7. čl. avstrijske državne pogodbe. Podpiramo napore za prijateljske odnose med Avstrijo in Jugoslavijo in pri tem želimo, da se enakopravno upoštevajo narodne težnje koroških Slovencev.

Naše kritično stališče do sedanje de iure in de facto ureditve manjšinskega narodnostnega položaja v Avstriji je izraz protesta zoper še vedno živo nacionalistično miselnost, ki je doslej in še vedno odloča v vprašanjih naše narodne skupnosti. V enakopravnem dialogu z odgovornimi činitelji avstrijske države hočemo prispevati k odpravi napetosti v deželi in doprinesiti naš delež k temu, da bodo našo narodno skupnost upoštevali kot enakopravnega dejavnika pri ustvarjanju mirnega sožitja in demokratičnega življenja v deželi ter kot naravnega posrednika med sosednjima narodoma in državama.

Kaj bo prinesla zamenjava

v ameriškem zunanjem ministrstvu?

S splošnim presenečenjem je mednarodna javnost sprejela vest o odstopu ameriškega zunanjega ministra Haiga, ki ga je zamenjal George Shultz. Svetovni tisk zamenjavo živahno komentira in pri tem soglašja, da pomeni — v kolikor je bilo to sploh še mogoče — korak naprej na desno.

O vzrokih, ki so privedli do Haigovega odstopa, je seveda možno le ugibati, kajti predsednik Reagan o njih ni hotel govoriti, ko je naznanil zamenjavo v zunanjem ministrstvu. Po eni strani komentatorji domnevajo, da je bil Haig „žrtvovan“, se pravi, da bo kot dosledni prijatelj Izraela pač moral prevzeti nehalno vlogo „grešnega kozla“, če bi Amerika zaradi svoje podpore izraelski osvajaški politiki še naprej izgubljala na ugledu v svetu. Na drugi strani pa prevladuje mnenje, da je glavni vzrok treba iskati drugod, namreč v različnih pogledih vodilnih ameriških politikov na odnose s Sovjetsko zvezo.

Vsekakor je znano, da je Haig precej kritično spremljal zadnji razvoj v ameriško-sovjetskih odnosih ter je zlasti nasprotoval nadaljnji zaostitvi v zvezi z gospodarskim pritiskom Washingtona na Moskvo. Zato politični opazovalci sedaj govorijo o zmagi „jastrebov“, o zmagi „trde linije“, ki jo zastopa predvsem obrambni minister Weinberger. In so v Moskvi tudi že kar v prvih komentarjih nedvoumno povedali, da bo ta zmaga „trde linije“ hudo obremenjevala politični in vojaški dialog med veliki-

ma silama, še posebej tudi dialog o raketah, ki se je prav ta teden začel v Zenevi.

Tako torej zamenjavo v Washingtonu nekateri ocenjujejo kot „razveseljevo“ in od nje pričakujejo koristi. To velja zlasti za zahodno usmerjene arabske države, v katerih si obetajo, da Washington v bodoče ne bo več tako enostransko podpiral Izraela in njegove agresivne politike do sosedov. Nasprotno pa drugi odkrito govorijo o nevarni zaostitvi in o tem, da se bodo odnosi še nadalje poslabšali. V tem smislu so zaskrbljene predvsem zahodnoevropske države, ki se bojijo nadaljnje obremenitve atlantskega zavezništva.

Saj je bil prav Haig tisti, ki je imel še največ razumevanja, kadar je šlo za težnje zahodnoevropskih zaveznikov po sklepanju posebnih gospodarskih poslov s Sovjetsko zvezo, medtem ko so drugi ameriški politiki v takih vprašanjih zastopali bolj trdo stališče. To se je konkretno videlo tudi v vprašanju gradnje plinovoda iz Sibirijske v zahodno Evropo, ko je predsednik Reagan še na nedavnem gospodarskem vrhu v Versaillesu kazal navidezno popustljivost, ki pa se ji je takoj po vrnitvi domov „izdajalsko“ izneveril ter razglasil sankcije proti vsem, ki bi sodelovali pri tej gradnji. Za zaveznike v zahodni Evropi je bil to vse-kakor dovolj zgovoren pouk o tem, koliko velja prijateljstvo Amerike, kadar gre za gospodarske koristi: zahodnoevropske države naj bi se v imenu zavezništva odpovedale nujno

Sodelovanje sindikatov

Koroške in Slovenije

V počitniškem naselju zveze avstrijskih sindikatov ob Habnarjevem jezeru pri Hodišah so se prejšnji teden sestali na delovnem pogovoru vodilni predstavniki sindikatov Koroške in Slovenije. Slovensko delegacijo je vodil novi predsednik zveze sindikatov Slovenije Marjan Orožen, koroško delegacijo pa predsednik zveze sindikatov za Koroško Erwin Frühbauer.

Na srečanju, za katerega je dala pobudo koroška stran, so obravna-

vali dosednji razvoj sodelovanja med sindikalnimi organizacijami obeh dežel. Pri tem so poudarili željo po nadaljnjem utrjevanju medsebojnih stikov. Posebej so razpravljali tudi o mednarodni sindikalni konferenci, ki je pod geslom „Delo in gospodarstvo v prostoru Alpe-Jadrana“ predvideva za 24. september letos v Celovcu.

Vodstvo koroških sindikatov je bilo ob tej priložnosti uradno povabljen na kongres zveze sindikatov Slovenije, ki bo letos jeseni v Ljubljani.

Koroško mladje 46 - pretežno leposlovna vsebina

dlbauerja v Celovcu priredil pevski zbor „Triglav“. To je za nas bilo posebno doživetje, kajti njihova pesem je zvenela močno in samozavestno, dala nam je občutka, da Slovenci nismo tako majhen narod. Predsednik SPZ Valentin Polanšek je celo menil, da sonce v „naši slovenski deželi“ nikdar ne zaide, saj Slovenci živimo po vsem svetu in gojimo ljubezen do slovenske materine besede in tako ohranjamo slovensko kulturo. Tudi predstav-

Navdušenje nad njihovim petjem je bilo veliko, zato je želja predsednika SPZ Valentina Polanška, da bi to pesem ob njihovi turneji po Sloveniji čulo mnogo ljudi, bila iskrena. V spomin na njihov obisk na Koroškem jim je Polanšek ob koncu koncerta izročil še spominsko plaketo SPZ, kar je pri gostih izzvalo veliko hvaležnost.

Med številnim občinstvom, ki je prisluhnilo pesmi naših rojakov iz Avstralije je bil tudi konzul SFRJ v Celovcu Alfonz Naberžnik, tajnik ZSO Janez Wutte-Luc, bivši dolgoletni predsednik ZSO dr. Franci Zwitter, predsednik Združenja staršev na slovenski gimnaziji dipl. trg. Janko Urank in še drugi, katerim je Polanšek izrekel poseben pozdrav.

Člani pevskega zbora „Triglav“ iz Avstralije so ob njihovem obisku na Koroškem obiskali tudi Gosposvetsko polje in muzej NOB pri Peršmanu v Lepeni. Tako so se lahko seznanili z zgodovinskim centrom slovenskega naroda in z uporabo ter žrtvami koroških Slovencev v času fašizma.

Zaključek v dijaškem domu SŠD

V dijaškem domu Slovenskega šolskega društva v Celovcu je že tradicija, da ob zaključku šolskega leta priredijo kulturni večer, na katerega povabijo starše in predstavnike naših organizacij. Spored oblikujejo dijaki, ki med šolskim letom bivajo v domu. Tako je bilo tudi prejšnji torek, ko so številnim obiskovalcem, skupno z vzgojitelji pokazali, da poleg učenja gojijo tudi kulturno dejavnost.

Ker bomo v prihodnji številki našega lista o tej prireditvi objavili daljše poročilo, naj tokrat omenimo le, da so dijaki pripravili pester in zanimiv spored, da so v znak povezanosti s terenom k sodelovanju povabili folklorno skupino SPD „Trta“ iz Žitare vasi in da so prireditvi prisostvovali predsednik SŠD dipl. inž. Franci Einspieler, predsednik združenja staršev na slovenski gimnaziji dipl. trg. Janko Urank, vodja abiturientskega tečaja na trgovski akademiji dipl. trg. prof. Franc Brežljak, predsednica ZŠ Milena Gröblacher in drugi.

**Slovensko prosvetno društvo „Edinost“
v Škofičah vabi na**

KULTURNO PRIREDITEV

v soboto 3. julija 1982 ob 20.30 uri
v gostilni pri Oželnu (Anderwald) na
Suh pri Škofičah

Sodelujejo: domači MePZ, trio Korotan iz Šentvida v Podjuni in otroška skupina Škofiče

Pred nami je nova številka Koroškega mladja 46, revije za literaturo, družbena vprašanja in umetnost. S tem so odgovorni držali svojo obljubo, namreč, da bo prijučna številka izšla junija, ob enem pa sporočajo, da bo Koroško mladje 47 izšlo septembra letos. To pomeni, da je kriza te revije odpravljena, da je njeno redno izhajanje zagotovljeno tako s finančne kot uredniško-tehnične plati. To pa hkrati pomeni, da se v revijo vračajo tudi nekateri nekdanji sodelavci, ki iz znanih razlogov v Mladju dalj časa niso objavljali svojih literarnih izdelkov.

V pričujoči številki Koroškega mladja 46 so zastopani Jože Blajs, Jožica Certov, Maja Haderlap, Gustav Januš, Marija Jurič, Janko Messner, Vida Obid, Jani Oswald, Valentin Polanšek, Hanzi Reichmann, Franci Serajnik, Neva Sima in Pavel Zdovec; kot gosta pa Joschi Hanak in Susanne Popelka. Z veseljem ugotavljamo, da je v Koroškem mladju tokrat zelo močno zastopana literatura in likovna umetnost, saj v glavnem za vzemajo pretežni del revije. Na prvem mestu so objavljene pesmi (Januš, Certov, Polanšek, Haderlap, Sima Oswald, Messner), prispevki v prozi (Blajs, Polanšek, Messner) so tokrat skromnejši, vsaj po številu avtorjev. Zanimiva je predstavitev avstrijske likovne umetnice Susanne Popelka; v njenem še ne zaključenem „parku figur“ gre za skulpture človeških figur v naravni velikosti, vendar ob tem utira novo smer, saj njene figure niso zlite iz negativa, oblikovane so iz lima in obvez. Umetnica s tem hoče opozoriti na neprijetno zunanjo človekovo lupino. V Mladju objavlja svoje umetniške fotografije tudi Hanzi Reichmann — nekatera njegova dela poznamo že iz Koroškega koledarja SPZ. Potem so tu še objava referata Marije Jurič, ki ga je imela na srečanju predstavnic ženskih organizacij treh dežel v Celovcu, povzetek prispevka Francija Serajnika na seminarju KSSD septembra 1981 v Podravljah in izvlečki ocen Messnerjeve knjige „Kärntner Heimatbuch“, ki jih je iz časopisov zbrala Vida Obid. V Mladju predstavljajo tudi koroškega umetnika Joschija Hanaka, zlasti njegove angažirane pesmi in skeče. V rubriki Novice — novosti — odmevi je treba opozoriti na recenzijo Pavla Zdovca, ki v svojem prispevku obravnava izbor pesmi in uglasbitve MILKA HARTMANN — DUNAJSKA TRILOGIJA 1982; nadalje na poročanje o nastopih koroških pesnikov in pisateljev v Južnem Tirolu in na Dunaju ter na kritične pripombe o poročanju sodelavcev Dela o koroškem pisatelju Ferku in o pisateljskem srečanju v Fresachu.

Tako kot po navadi, ima tudi nova številka Mladja še kratek povzetek vsebine v nemščini. Celotnega čtiva je skupno 112 strani. Koroško mladje 46 lahko kupite v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu za šil. 50.- ali pa naročite pri upravi A-9010 Celovec, poštni predal 243.

GLASBENA ŠOLA NA KOROŠKEM:

Uspešna zaključna prireditev v Bilčovsu

Ko je pred štirimi leti pričelo Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku delovati na glasbenem področju, z glasbenim poukom, nihče ni upal verjeti, da se bo ta dejavnost tako uspešno razvijala. Društvu „Edinost“ v Pliberku je in tudi danes nudi podporo Slovenska prosvetna zveza v Celovcu, ki je pozneje tudi zasnovala glasbeno dejavnost še v spodnji Zilji, Rožu in ostali Podjuni.

Mislim, da trud, ki je bil vložen v to dejavnost ni bil zaman, kajti številni javni nastopi potrjujejo uspeh delovanja Glasbene šole na Koroškem, ki deluje v okviru posameznih krajevnih društev. Povsod, kjer poteka pouk glasbe, se potencial instrumentalistov in pevcev dviga, s tem tudi kulturni nivo koroških Slovencev. To v nas krepi optimizem za bodočo kulturno ustvarjalnost. Tako starši in mi vsi z njimi s ponosom gledamo na učence, ki nam ob svojih nastopih razveseljujejo srca. Glasbena šola je tudi v SPD „Bilka“ v Bilčovsu prinesla mnogo aktivnosti med mladino. Kajti vse prireditve, kot je materinska proslava, 70-letnica društva, ob otvoritvah raznih razstav itd., je kulturne sporede pretežno oblikovala mladina, naši najmlajši učenci Glasbene šole.

Vsak, ki je bil navzoč na zaključnem koncertu Glasbene šole preteklo soboto pri Miklavžu, je videl sadove uspešnega, požrtvovalnega pedagoškega dela posameznih glasbenih pedagogov in mladih učencev glasbe. Zato gre v prvi vrsti vsa zahvala učiteljem: Praprotnik-Jekovec Anici, ki poučuje harmoniko; Rajki Puškaš-Pejic, učiteljici klavirja; prof. Lovrotu Sodji, učitelju za flauto; Romanu Ravničju, učitelju kitare ter učitelju teorije Urhu Kasslu za dobro opravljeno delo. Treba je omeniti, da učitelji prihajajo v njihovem prostem času in s tem mnogo žrtvujejo oziroma doprinašajo k uspešnemu razvoju Glasbene šole na Koroškem. Za-

hvala velja tudi staršem, ki svoje otroke navdušujejo za pouk in jim s tem vzbujajo veselje do glasbe.

V začetni fazi je bilo mnogo težav, a vse so odpravili s tesnim sodelovanjem med starši in učitelji.

Vsi, ki so v Bilčovsu nastopali, so pokazali kvaliteto, ki je občudovanja vredna. Od najmlajše Nataše Kropivnik, ki nam je zaigrala na harmoniko, Katje Gasser, Rezike Krušič, ki igrata na flavto, harmonikaške skupine, skupine flavtistov in do posameznih točk kitaristov Marije Stinger in Ursule Filipič, pianistov Darje in Tamare Kapuster Monike Seher, če omenimo le nekatere. Z zadovoljstvom lahko rečemo, da so vsi nastopajoči bili dobro pripravljeni, dobro naučeni.

V znak zahvale za vse požrtvovalno delo, opravljeno v tem letu, so učenci svojim učiteljem podarili šopke cvetja. Na koncertu je vladalo pristrčno vzdušje, saj smo odhajali obogateni z zavestjo, da je mladina naša bodočnost.

Kot dokaz široke palete kulturnega delovanja Slovenskega prosvetnega društva „Bilka“, je bila ob koncu koncerta še podelitev cibicanovih bralnih značk, katere je podelila knjižničarka pri SPD „Bilka“ Irena Valentinitsch dvanaštim učencem iz Bilčovsa. Značke so prejeli tudi vsi tisti, ki so prebrali določeno predpisano število knjig znanih slovenskih avtorjev in vsebino le-teh na kratko opisali žiriji. Irena Valentinitsch je navzočim obrazložila pomembnost bralne značke, kajti otroci s tem še bolj spoznavajo slovensko književnost in si bogatijo besedni zaklad. Gojiti materino besedo in posredovati tiskano besedo je ena najosnovnejših nalog SPD „Bilka“. Zato si je domače društvo mnogo prizadevalo in odprlo društveno knjižnico pri Ogrin-Martiču, kjer ima vsak do매mačin možnost do izposojanja slovenskih knjig.

M. J.

Bachmannova nagrada podeljena

6. tekmovalje za literarno nagrado Ingeborg Bachmann je končano. Letos se je v glavnem mestu Koroske potegovalo 28 pisateljev iz Zvezne republike Nemčije, iz Švice in iz Avstrije. Kot znano, avtorji tekmujejo s branjem odlomkov svojih neobjavljenih del pred strokovno žirijo. Slednja s svojo oceno oziroma glasovanjem določi dobitnika nagrade.

Letos je Bachmannovo nagrado (120 tisoč šilingov) prejel mladi pisatelj Jörg Amann iz Švice, nagrado dežele Koroške (75.000 šil.), katero podeljuje žirija, je prejela Nemka Brigitta Arens. Ob tej priložnosti podelijo še nagrado mesta Celovec, nagrado založnikov in štipendije. Čeprav tekmovanje za Bachmannovo nagrado poteka šele še-

sto leto, je način podeljevanja vedno predmet hudih kritik in sporov. Letos pa je k temu prišla še izredno nizka kvaliteta tekmovalcev, kar je sprva kazalo, da nagrade sploh ne bo možno podeliti.

Vendar je ta letošnji spektakel nemškega kulturnega prostora naposled je izsledil novega nagradjenca. Spet je bilo potrošenih ogromno sredstev — ne le za nagrade, saj tudi organizacija prireditve terja mnogo sredstev. In spet se moramo vprašati, zakaj ravno na Koroškem literarno nagrado omejujejo na nemški kulturni prostor, ko pa je tu vendar stičišče dveh kultur — nemške in slovenske? S tem organizatorji namerno prezirajo slovensko književnost na Koroškem oziroma zapostavljajo slovensko narodno skupnost.

OTROK IN ŠOLA

Zaradi slovenščine zasramovani

Mnogi starši ne prijavijo otroka k dvojezičnemu ali slovenskemu pouku zato, ker se bojijo, da ga bodo drugi otroci zasramovali ali da bodo zaradi tega sami imeli sitnosti pri delodajalcu ali s sosedi.

Samo malo samozvesti in korajže je treba. Tako bomo dosegli tudi spoštovanje in upoštevanje s strani soseda, delodajalca in drugih ljudi, s katerimi se srečavamo. Kaj brigajo druge naše osebne zadeve! Končno se poslužujete pri vzgoji svojih otrok zakonito zajamčenih pravic!

S skrivanjem in umikanjem v zadnji kot zasramovanju ne bomo ušli. Prej bomo kaj takega preprečili s tem, da se bomo izkopali iz bojazljive zaostalosti in nazadnjaštva, da se bomo odkrito priznali za to, kar smo, predvsem pa s tem, da bomo izpolnjevali svoje dolžnosti in nekaj ustvarili. Kdor zna dva jezika, slovenskega in nemškega, slovenskega in nemškega, uživa čedalje večji ugled v današnji družbi. Namesto prezira uživa spoštovanje; mnogi mu to znanje in sposobnost celo zavidajo.

Tudi otroci se bodo ali so se naučili strpnosti do naroda soseda od svojih staršev. Kdor pa zasmahuje Slovence, najde za to tudi druge vzroke kot prijavo ke dvojezičnemu pouku. Vsako žaljivo opazko proti slovenskim otrokom pa bomo javili učitelju ali ravnatelju. V takem primeru naj starši tudi protestirajo pri okrajnem šolskem nadzorniku ali pri nadzorniku za dvojezični pouk. Šolska oblast je dolžna, da take diskriminacije zabrani.

oto

—! PRIJAVITE OTROKE K DVOJEZIČNEMU POUKU !

Prihodnji tork bo občinska seja v Žitari vasi

V torek 6. julija ob 19. uri bo v sejni sobi gasilskega doma v Miklavčevem javna seja žitarskega občinskega sveta. Tokrat bodo obravnavali med drugim izredni obračun za leto 1982, vprašanje otroškega vrtca, šolske zadeve, razsodbo deželne vlade o goriški vodi ter personalne zadeve.

Škocijan - Zgornje Zamanje

Dober obisk so zadnjo soboto imeli pri Piceju (p.d. pri Tednu) v Zgornjih Zamanjah na kresovanju, ki ga je priredilo Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec“ iz Škocijana pri Klopinskem jezeru. Nekaj sto domačinov in turistov iz številnih evropskih držav se je zbralo na kresovanju. Kulturni spored večera sta poleg domačih pevcev oblikovala še moški pevski zbor „Edinost“ iz Pliberka in moški pevski zbor „Trta“ iz Žitare vasi. K uspehu prireditve so prispevale družine Lojzeta Čika, Tončija Rutarja in Petra Kassla. Da prašič na žaru ni dobil preveč vročine je poskrbel Pep Prunč, osvetljavo pa je brezhibno pripravil Joško Igers.

Posebno odmevala in ugajala pa je skupna pesem vseh pevcev, ki je bila zelo izpovedna, namenjena pa prav posebno še deželnemu glavarju Wagnnerju.

Folklor „Zarje“ na Obirskem

Ze enajsto leto delujejo folklorne skupine „Zarje“ iz Zelezne Kaple. In čeprav ni daleč na Obirsko so bile vsa leta ovire (predvsem zaradi prostora) za pravo gostovanje v tem kraju. Zadnjo nedeljo pa je bila ugodna priložnost, pri gostilni „Kovač“ je bil postavljen šotor, v katerem je bil tudi precej velik oder. Vse tri folklorne skupine so nastopile in predvajale v krasnih nošah pester venec narodnih plesov, uprizarili pa so tudi stare ženitvene običaje. Skozi spored je vodil Franci Sadošek, ki je tudi vodja starejše in tudi najbolj izkušene folklorne skupine. Mladinsko skupino vodi Traudi Uršič, najmlajšo pa Urška Paul.

Publike se je v šotoru nabralo presenetljivo veliko, kljub dežju, ki je bobnal na šotorsko platno; tudi prosvetaši iz Brnce, ki so bili na izletu k Peršmanovi domačiji so bili med njimi. Vse goste je uvodoma pozdravil predsednik SPD „Obir“ dr. Avguštin Brumnik.

Slovensko prosvetno društvo Obir opozarja sosednja društva, da na svojem terminskem koledarju upoštevajo „Pohod na Obir“, ki bo letos 1. avgusta (podrobnejše informacije še sledijo).

POLETNI PRAZNIK

Kraj: galerija Hildebrand v Celovcu (ob Novem trgu, Wiesbadener Straße 3, v arkadah)

Čas: ned. 4. 7. 1982 ob 11. ure naprej
Nastopajo: Mick Jagger, Johann Strauß, Johnny Traar, vižar Franci Mejovšek in drugi.

Za jedajo in pijačo za mlado in staro je poskrbljeno.

Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu vabi na

KULTURNI VEČER

v soboto 10. julija 1982 ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.

Sodelujejo: domači moški in mešani pevski zbor ter Planiski sekstet, ki bo igral za ples

ZVEZA

SLOVENSKE MLADINE
poziva vse svoje člane in prijatelje na
OSREDNJO PROTESTNO MANIFESTACIJO SLOVENSKE MLADINE

7. julija 1982 ob 13.30 uri pred deželno vlado (Mießtaler Straße).

Slovenska mladina je zaskrbljena nad zadnjimi primeri protimanjšinskega vzdušja na Koroškem in bo na tej manifestaciji povedala svoje k temu vprašanju.

Glej tudi poziv na 1. strani!

70 let pevskega zbora „Danica“

Pevski zbor „Danica“ v Šentvidu v Podjuni je v nedeljo s slavnostno prireditvijo praznoval 70-letnico svojega obstoja. Zbor, ki šteje med najuspešnejše slovenske zборе na Koroškem, je bil ustanovljen leta 1912, dve leti za tem pa je iz njega zraslo slovensko prosvetno društvo „Danica“.

Zbralo se je številno gostov in zborov, ki so se pridružili čestitkam jubilaru – zboru „Danica“ – ki je skupno s svojim naraščanjem na slavnostni prireditvi ponovno izpričal svoje pevske zmožnosti in svojo zvestobo slovenskemu narodu. Prišla sta tudi sosednja moška zbor „Vinko Poljanec“ iz Škocijana in „Trta“ iz Žitare vasi in čestitala s slovensko narodno pesmijo. Iz Slovenije pa sta se udeležila prireditve mešani zbor „Svoboda“ iz Šoštanj, od koder so prišli že mladinci za časa gradnje kulturnega doma, in moški zbor „Skladateljev lpavcev“ iz Šentjurja.

Moški zbor „Svoboda“ iz Zreč pa je poslal delegacijo, ker zaradi bolezni zborovodje zbor ni mogel nastopiti.

Andrej Mičej, ustanovitelj zbora

Pevski zbor Danica je deloval od svoje ustanovitve leta 1912 do danes v glavnem nepretrgoma, zato so na nedeljski slavnostni prireditvi počastili tudi dva prosvetna delavca iz Šentvida, Andreja Mičēja in Hanzija Kežarja, ki imata največ zaslug za to dolgoletno pevsko dejavnost. Andrej Mičej je kot 19-leten fant bil gonilna sila in ustanovitelj zbora in ga dolga leta tudi vodil, ob njem pa se je v letih po drugi vojni razvijal današnji pevovodja Hanzij Kežar, ki je postal du-

ša zborovskega dela „Danice“. Predsednik Slovenske prosvetne zveze je 89-letnemu, še danes aktivnemu, slepemu organistu Andreju Mičēju podelil ob tej priliki spominsko plaketo SPZ, dirigentu Hanziju Kežarju pa sliko Zorke Weiss. Domače prosvetno društvo je zaslужnima prosvetnima delavcema izreklo svojo globoko zahvalo, prav tako pa so se čestitkam zboru in dirigentoma pridružili župan občine Škocijan Albert Holzer, sosednja društva in gostje iz Slovenije. V svojem govoru je župan Holzer še poudaril zasluge „Danice“ za gojitev visoke kulture tudi na podeželju, napovedal pa je tudi ustrezno finančno podporo pevskega zboru in Kulturnemu domu.

Dolgoletni prijatelj koroških Slovencev skladatelj Radovan Gobec pa je v imenu Zveze kulturnih organizacij Slovenije podelil dolgoletnim pevcem in prosvetnim delavcem Danice Gallusovo značko. Skupno je prejelo značko okoli 50 pevcev. Zlato značko, za 25-letno delovanje, pa so prejeli Greti in Rokej Bučovnik, Joza Habernik, Milan Hobel, Mojca Hribnik, Ana in Hanzij Kežar, Marko Marko, Mirko Ogris, Ana Polcer, Maria Škof in Stanko Wakounig.

Prireditve, ki jo je zaključil mešani pevski zbor „Danica“, so obiskali tudi številni častni gostje, ki jih je pozdravil predsednik društva Stanko Wakounig, med njimi so bili: predsednik koroškega deželnega zbora Josef Guttenbrunner, konzul SFRJ v Celovcu Alfonz Naberžnik s soprogo, avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Georg Weiß ter konzul Ciril Stern s soprogo, podpredsednik ZSO Ludvik Ogris in predsednik NSKS dr. Matveje Grilc, bivši predsednik ZSO dr. Franci Zwitter, ter podpredsednik in tajnik KKZ Janko Zerzer in Nužej Tolmayer.

„Zaspana veselica“ ali „mladinski festival“

Zadnjo soboto je bil pri Šoštarju v Globasnici napovedan mladinski festival, vabila je Zveza slovenske mladine. Vesel in presenečen sem bil. Festival, sem mislil, to je pač kulturno-politična prireditev za mladino, na kateri bo mladina povedala svoje k današnjim družbenim problemom, kjer bo zaplesala, zapela in se poveselila.

Vem, da ne smem imeti previsokih pričakovanj, vendar to, kar je bilo v soboto pri Šoštarju, je bilo porazno. Od festivala ni bilo ne duha ne sluha. Za ples je igrala skupina „Novi kvik“ iz Raven, ob spremljavi kitare pa je zapel nekaj zanimivih pesmi Marjan Smode, mladi slovenski kantavtor iz Prevalj, ki je letos presenetljivo zmagal na „Slovenski popevki“ v Ljubljani. Prijetno so igrali in lepo je zapel, vendar to po mojem ne more biti mladinski festival, predvsem še, če mladine tako rekoč ni. Celo za nastopajoče je moralo biti mučno,

nekoliko pa se je zboljšalo, ko je do polnoči le prišlo še nekaj ljudi z drugih prireditev.

Kako si je Zveza slovenske mladine zamislila ta festival? Kaj naj bi bilo v ospredju? Kaj je hotela povedati? Pa ja ni hotela pripraviti samo navadne veselice s plesom? Saj pojem „festival“ obvezuje! Predvsem, ker je v zadnjih letih na Koroškem precej kulturnih tednov, taborov, mitingov, srečanj, in drugih kulturnih sporedov, kjer nastopajo vsi tisti, ki so kulturno aktivni in družbeno kritični. Zato mora biti takšen festival temeljito pripravljen. Kaže, da so se organizatorji zadovoljili z angažiranjem pevca, znane v Sloveniji, in mladinske popskupine iz Slovenije. To je premalo za našo mladino, ki se bavi z mirovnim gibanjem, ki se bori za enakopravnost slovensčine pri železnici, ki se zavzema za emancipacijo ženske in ki jo tare tudi strah pred brezposelnostjo. Mladina ča-

Slovenski izobraženci so poleg kmečkih ljudi, nastavlencev in delavcev nosilci mešanega zbora Danica. Mlajši mladinski zbor (levo zgoraj) je viden dokaz kako mlad je še zbor ob svoji 70-letnici. Desno zgoraj: Predsednik SPZ Valentin Polanšek čestita pevovodji Hanziju Kežarju.

OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA

vabimo na

3. spominski pohod na Komelj „Po poteh Domnove čete“

KI BO V NEDELJO 18. JULIJA 1982.

Zbirališče je od 8. do 8.30 ure (po avstrijskem času) pri tovarišu Lipeju Koleniku, p.d. Lombarju, v Čirkovčah pri Pliberku.

Odhod iz Čirkovč ob 8.30 uri in pohod do spomenika padlim partizanom na Komelju, kjer bo od 12.30 uri kratka spominska slovesnost, nato pa partizanski miting. Za malico in pijačo bo poskrbljeno.

Pot pohoda je dolga 7 km v eno smer. Za tiste, ki bodo imeli s seboj otroke, je možno, da se priključijo pohodnikom sredi poti pri Mikicu. Za tiste, ki te poti ne zmorejo zaradi blezni ali starosti, pa je zbirno mesto pri spomeniku, kjer bo ob 12.30 uri spominska slovesnost ob vsakem vremenu, medtem ko bo pohod sam v primeru dežja odpadel.

Na pohodu bomo obujali spomine na težke čase naše narodnoosvobodilne borbe in se spominjali vseh tistih, ki so takrat trpeli in dali svoja življenja za našo svobodo. Na spominski pohod vabimo vse, zlasti pa mladi rod, da se bo še bolj seznanil z našo slavno preteklostjo.

Zveza koroških partizanov — Področni odbor Pliberk
SPD „Edinost“ v Pliberku
Krajevno združenje ZSM Pliberk

KOTMARA VAS

Mešani pevski zbor Gorjanci iz Kotmare vasi je pred dvema tednoma nastopil na koncertu lani ustanovljenega mešanega zbora „Singkreis“, ki ga vodi Horst Moser. Gorjanci zagovarjajo sodelovanje med obema narodoma na kulturnem področju in so se odločili, da predstavijo v okviru tega koncerta slovensko pevsko kulturo. Povezoval je Hugo Götzhaber, ki je rahlo namigoval, da je v Kotmari vasi doma tudi slovenska goverica. Se bo emancipirala slovensčina tudi v Kotmari vasi, smo se nekateri spraševali. Se nismo tako daleč, bil pa je dober znak; do emancipacije pa je potrebno še precejšnjih naporov. Na prireditvi je Singkreis predvajal nemške koroške pesmi, prav tako tudi Wanderbuam, ki delujejo že od 30. leta naprej.

Zadnjo nedeljo so društveniki Gorjancev pripravili družabnost za vse tiste otroke, ki so sodelovali pri letošnjem pomladanskem koncertu. Rezika Iskra, Hanzij Waschnig, Jože Wakounig, Emil Muri, Jozl Pack in drugi so zbrali mladino in jo z osebnimi avtomobili peljali na Kopanje, da bi se podali na Bleščečo planino. Vse načrte pa jim je spral naliv. Zato so spremenili načrte, pri šolskih seštrah v Šentjakcu so našli zatočišče, v gospodarskem poslopu so improvizirali piknik ter pripravili mladinski čajpčiče in druga okrepčila. Razvila se je prijetna družabnost in za petje in igro navdušena mladina se veseli že prihodnjih nastopov.

Velika folklorna manifestacija

Med poročenci tudi slovenski koroški par

S povorko po ljubljanskih ulicah, poročnim obredom na magistratu in kulinarčno parado v hali Tivoli, je letošnja „Ohcet v Ljubljani 82“ dosegla preteklo soboto svoj višek. To je spet bila ena izmed najbolj atraktivnih folklornih prireditev v Sloveniji, ki pritegne na stotine folklornih ansamblov in ogromne množice ljudi.

Posebnost „Ohceti v Ljubljani“ pa je seveda v tem, da se na tej prireditvi poročijo pari iz raznih držav, kar organizatorjem oziroma Sloveniji donaja veliko mednarodno publiciteto, saj potom številnih inozemskih časopisnih in TV poročevalcev svet spozna lepote Slovenije in njenega glavnega mesta – Ljubljane.

Kot znano, sta se na „Ohceti v Ljubljani 82“ poročila tudi naša rojaka Katarina Urschitz iz Loč nad Baškim jezerom in Slavko Sticker iz Šentpetra pri Šentjakobu v Rožu. Za poroko v Ljubljani sta se odločila po posredovanju Slovenske prosvetne zveze, ki je na tej prireditvi „zavezala“ že več naših parov. Novoporočencema pa niso

čestitali le njeni najožji sorodniki, ampak s svojo pesmijo tudi pevski zbor „Rož“, v katerem Katarina in Slavko pojeta že vrsto let, Slovenska prosvetna zveza pa je za njuno spremstvo v povorki poslala folklorni skupini SPD „Trta“ iz Žitare vasi in SPD „Srce“ iz Dobrle vasi. Vsi imenovani ansambli so sodelovali tudi na poročnem slavlju v hali Tivoli. Tako se je preteklo soboto v Ljubljani poročilo 22 parov iz Jugoslavije in še iz drugih dežel. Poleg Slavka in Katarine, je Koroško zastopal še nemški par iz Čajne v Ziljski dolini.

Številnim čestitkam, ki so jih bili deležni novoporočenci ob sklenitvi skupnih življenjskih poti, se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika; posebno Katarini in Slavku Sticker želimo mnogo družinske sreče.

Peter Tatschl

75-LETNIK

Pred dnevi je obhajal svoj 75. življenjski jubilej znani antifašist Peter Tatschl iz Beljaka. Poznamo ga kot plemenitega človeka, ki se vse svoje življenje prizadeva za boljši jutri malega delovnega človeka. Kot antifašist se je upiral avstrofašističnemu režimu pred vojno. Bil je večkrat aretiran in zaprt. V najtežjem času naše zgodovine pa je bil Peter Tatschl eden izmed ustnoviteljev prvega avstrijskega bataljona, ki se je v sklopu slovenske partizanske vojske boril proti fašizmu za osvoboditev Avstrije.

Petra Tatschla poznamo kot zvestega obiskovalca prireditev Zveze koroških partizanov, na katerih se vedno z hvaležnostjo spominja slovenskih soborcev, s katerimi se je avstrijski bataljon boril proti skupnemu sovražniku. Tovarištvo skaljeno v trdi borbi je trajno in zato se ne čudi, da

dimo, da sega njegov krog prijateljsva daleč preko meja Koroške.

Petru Tatschlu ob njegovem prazniku iskreno čestitamo z željo, da bi bil zdrav in srečen in še naprej tako prizadeven, če gre za pravično stvar kot je bil do sedaj.

ČESTITAMO

Pred dnevi je obhajal 80-letnico Jože Reichmann pd. Linčej na Moščenici pri Bilčovsu. Številnim čestitkam se pridružuje Slovenska kmečka zveza in uredništvo Slovenskega vestnika.

Slovensko prosvetno društvo „Obir“ na Obirskem vabi na

II. KOLESARSKI IZLET

v nedeljo 4. julija 1982

Start ob 10. uri pri Kovaču na Obirskem

Proga: Obirsko — Železna Kapla — nazaj na Obirsko — v Korfe (piknik)

Vabljeni kolesarji vsake starosti

VEČER SLOVENSKE PESMI IN FOLKLORE

Prireditelj: SPD „Drabosnjak“ na Kostanjah

Kraj: Slavnostna dvorana v Vrbi

Čas: sobota 10. 7. 1982, ob 20.30 uri

Nastopajo: Mladinska skupina iz Št. Lipša pod vodstvom Pepce Weiss,

folklorna skupina iz Globasnice pod vodstvom Marice Wautsche, tamburaški ansambel iz Slovenjega Plajberka pod vodstvom Pavla Lausgerja, Moški zbor SPD „Jepa-Baško jezero“ iz Loč pod vodstvom Aleša Susterja

Povezuje: dr. Reginald Vospernik

Strokovna šola za ženske poklice zavoda šolskih sester Šentpetar 25 - 9184 Šentjakob v Rožu

O B J A V A

Po odloku Deželnega šolskega sveta je

SPREJEMNI IZPIT

za 1. razred 3-letne Strokovne šole za ženske poklice v zavodu šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu v petek 9. julija 1982, ob 9.30 uri.

Interesentke naj prinesejo s seboj pisalne potrebščine in zaključno spričevalo.

Ker je v 1. razredu 3-letne strokovne šole za ženske poklice in v 1-letni gospodinjski šoli prostih še nekaj mest, imajo možnost prijave še tiste, ki so rok vpisovanja zamudile.

Vodstvo šole

Folklora „Trte“ v Kopru

Že tretjič zapovrstjo so se v Kopru odvijale kulturne in športne prireditve v znamenju miru in prijateljstva pod naslovom „Incontri Capodistriani — Koprski srečanja“.

Prireditelj teh srečanj je italijanska narodna skupnost na Koprskem ob pomoči obalne SZDL in drugih družbeno-političnih in športnih organizacij. Ves teden med 21. in 27. junijem je bil natrpan s prireditvami in ponudba je bila več kot zanimiva: predstavitev knjige, okrogla miza, jadrna regata, otroška predstava, koncerti, športna tekmovanja in šahiranje, folklorni nastopi, razstava itd. Kot tretje mesto v Jugoslaviji je imel Koper svoj „Dan miru“ — dokaz, da taka srečanja niso samo atrakcija za zabave željne turiste.

Na zaključni prireditvi v soboto pa je po posredovanju Slovenske prosvetne zveze nastopila pred več tisočglavo množico na Titovem trgu v Kopru tudi folklorna skupina SPD „Trta“ iz Žitare vasi. Mladji plesalci so nastopili poleg madžarske folklorne skupine iz Lendave, ukrajinske in italijanske skupine iz Prnjavorja-Štivorja (Bosna) — to je kraj, kjer živi skupaj 16 (!) narodnosti v najlepšem sožitju — in pevskega zbora iz Čedad.

Naše folkloriste je publika sprejela z navdušenim ploskanjem, saj je ta mlada skupina pokazala res kvaliteten ples. Ni se jim poznala utrujenost, čeprav so nastopili že opoldne v Ljubljani na Kmečki ohceti. Večer je potekel v prijetni družabnosti in organizatorji so povedali, da bodo tudi drugo leto spet vabili Slovence s Koroškega na te brez dvoma pomembne prireditve.

S. B.

Prvi avstrijski narodni park ogrožen

Pred desetimi leti so se avstrijske zvezne dežele — Koroška, Solnograška in Tirolska — zedinile, da bodo na območju Visokih Tur ustanovile narodni park. To naj bi bil prvi narodni park v Avstriji. Vendar je ta park ogrožen zaradi tega, ker imajo Tirolci v načrtu, da na območju tega parka zgradijo elektrarno. Z realizacijo te elektrarne bi morali izsušiti prečudovite slapove umbalskega potoka, prav tako bi bili prizadeti ledeniški potoki prelepe doline Gschleß vzhodno od Venedigerja. Ta namera je pri avstrijski javnosti izzvala velik in upravičen odpor. Zakaj takšen odpor: človeštvo se vedno bolj zaveda dejstva, da je varstvo naravnega življenjskega okolja njegovo eksistenčno vprašanje. Seveda pa je treba tudi upoštevati želje tistih, ki so odgovorni, da preskrbijo električno energijo, kajti tudi to je eksistenčnega pomena za človeštvo. Varovalci neokrnjene narave se zavedajo potrebe energije, to je gradnja elektrarn, vendar se to ne sme zgoditi na območju narodnega parka, kar je popolnoma razumljiva in upravičena postavka.

Odpor proti gradnji elektrarne na območju narodnega parka je spravi na plan tudi politike. Tako se je na pobudo koroškega deželnega glavarja Leopolda Wagnerja sestal v soboto v Heiligenblutu forum deželnih in zveznih politikov (deželni glavarji Koroške, Solnograške in Tirolske), ki so razpravljali o bodoči usodi prvega avstrijskega narodnega parka.

Rezultat teh razgovorov je bil, da so v bistvu vsi za narodni park (uzakonitev naj bi za koroški in solnograški del bila prihodnje leto), vendar pa Tirolci vztrajajo na tem, da se na njihovem območju gradi elektrarna, vendar z obljubo, da zaenkrat vodovja umbalskih slapov ne

bodo izsušili. Vse skupaj je torej nekakšen kompromis med ekologijo in ekonomijo.

S tem, da se bo gradila elektrarna (sicer z majhno korekturo) je seveda vloga narodnega parka onemogočena in dejansko farsa. Izsušene struge nekdanjih potokov in betonski zidovi res ne spadajo v narodni park. Tirolski del narodnega parka lahko že kar odpišemo in to zaradi trmoglavosti nekaj kratkovidnih ekonomov.

Nesreče v gorah

Minulo soboto so Karavanke zahvalevale kar dve smrtni žrtvi. V Košuti se je smrtno ponesrečil 41-letni Josef Salzmann iz Kleinedlinga. Plezal je v navezi z dvema prijateljskima, se odvezal in sam prosto plezal neko kanto ter pri tem odletel oziroma padel v globino.

Ob istem času se je na vzhodnem grebenu Jefe smrtno ponesrečil 48-letni nemški gost, ki se je z ženo po tem grebenu vračal v dolino. Nesrečni planinec je padel kakšnih 120 m globoko v eno izmed grap severne stene in je moral biti pri priči mrtev. Pilot helikopterja je sicer odletel na pomoč, vendar mu zaradi močnega vetra ni bilo mogoče doseči ugodnega mesta za reševanje.

Istega dne so se štirje alpinisti podali preko Stüdl-ovega grebena na Großglockner. Med potjo jih je zajela nevihta in nato še snežni metež. Bela smrt z mrazom je zahtevala dve smrtni žrtvi.

Štiri smrtni primeri v gorah v enem dnevu je tragična bilanca. Iskati krivdo je nesmiselno. Bili so veliki ljubitelji gora in tako je usoda hotela, da je bilo konec poti in življenja prav v njihovem elementu.

S celjskimi planinci na Učki

Kot že prejšnja leta, smo se tudi letos nekateri člani SPD Celovec udeležili skupnega izleta Planinske sekcije „Avto-Celje“, ki je bil tokrat namenjen na najvišji vrh Reškega zaliva, na Učko. Že dolgoletni stiki s Celjani so se razvili v iskreno prijateljstvo in vidni znak tega so redna srečanja tako pri nas, kot v matični domovini — vsako tako srečanje pa je vedno spet nepozabno doživetje.

Skrajno neprijazno in deževno vreme ob odhodu, toda dokaj veselo razpoloženi planinci jo mahnejo preko meje. Pred dovodom na avtocesto kratko čakanje — in že od daleč svetlobni signali, ki jih daje bližajoči se avtobus. „Celjani — naši prijatelji“, privre spontano iz ust. Stane, Darinka, Janez, Tatjana, Albin (pd. Kalimero), in in... Pristrčen je sprejem — dež curlja po obrazih, toda krog nas je sonce, v nas veselje. In že brzi avtobus dobre volje po asfaltu — lije pa, kot iz škafa. Vprašanja, šale, izmenjave mnenj, zafrkancije — vse se meša v neko pisano celoto, v harmonično simfonijo prijateljstva.

Dom na Poklonu je domovje hrvaških planincev — naš prehodni dom (922 m). Kako enostavna ugotovitev — samo po sebi umievna logika svetovljana, planinca. Pogled v dolino — ena sama sivina — ista slika ob pogledu tja nekam na vrh. Za enkrat pa nas more vreme...! Ob dobri malici se da lepo živeti in za suha grla pridno skrbijo

naši gostitelji. Porodi se pesem — vse poje — z ali brez besedila — vmes se prepletajo šale. Tončijev smeh je edinstven... Dobra volja premaga tudi dež in že cokljamo na vrh Vojak (1396 m). Mladina hiti na čelu, med njo Natalija (stara 66 let) — ostali v gosjem redu — vsepovsod smeh, dobra volja — zares planinci so od hu... Pasji lajež naznanja TV postajo in koj nato impozanten kamniti stolp — na vrhu smo. Močan veter gre do kosti; oko zaman išče v dolini morje in tam v ozadju Julijce — vse zakriva sivi pajčolan. V notranjosti stolpa vzdigne mo pesem — resonanca podesetori glasove v mogočen slavospev „sinov sloveče matere“. Urnih nog se vračamo na dom — na stotine metrov naproti nam veje božanski vonj po... Pečeno meso, Bizeljčan, čevapčiči, črnina — „srce, kaj poželiš več?“ Janez, Kalimero in tovarišija so v svojem elementu... Zato pa; junaka Pakleniške stene — rotim vaju: „zamenjajta za božjo voljo cepin s kuhalko, obesita na klin vrvi, čelade

in ostalo plezalno ropotijo ter obdržita snežnobela predpasnika, ki vama tako imenitno pristojata — vendarle ohranita njun nedolžni videz! Veliki trenutek: Stanetov govor... Odpade zaradi motenj na mreži... „Poglej ga šmenta, kako so si predsedniki enaki.“ (Le čevlje sodi naj kopitar!) Kar sledi je najboljši govor — splošnojumska veselica. Ponekod pravijo temu norenje, kar pa je popolnoma zgrešeno — smo namreč pri hribo-lazcih! Pesem, ples, smeh, hudomušnost. Lojzka praznuje svoj „drugi!“ rojstni dan — Stane ji galantno poklanja šopek delno zaščitenih rož. Nazore pač imajo ti norčavi planinci, toda ljubiti jih moraš, saj jim ni para na svetu.

Čas počitka — tesno povezani se zazibljemo v sen — Lubo ima svoj „dober“ dan. Še zgodnji jutranji mrak nas najde zopet na nogah. Večina trudnih junakov še spi, ko nas peščica zapusti kočjo. Šipe v oknih se tresejo — o morebitnem potresu naknadno sicer ni bilo kaj slišati. Čez kako uro vračajočim naznanja dim iz dimnika, da je kuhinjska posadka že v akciji. Kava je močna in črna, kot bi zamorec... izvrstno pa nam tekne. „Cvet planin“ se spet predaja lukuličnim užitek. Od klobas, zaseke, salama, konzerv, pečenih piščancev je vse na jedilniku — Tonči ima posebno dober tek. Lubo v fignratu ponuja dragoceno žgano pijačo, špecialiteto s Češkega. (Žgana je bi-

la tam nekje na Žopračah...) Dobro okrepčana se odpravi ena skupina na krajši izlet druga pa se odloči za nič manj naporno početje — uničevanje črnine.

Okoli poldneva se nam predstavi še poslednji kuharski štab z neko delikateso, ki nosi težko izgovorljivo francosko ime — je pa resničen unikat. Pot z doma nas vodi skozi, pred približno enim letom dokončani, predor Učka. Dolg je nekako 5 km, povezuje Istro z Reko in je mojstrovina človeškega uma in tehnike. Za dve uri se ustavimo v Opatiji. Nekateri se predajo valovom Jadrana, drugi spet peljejo oči na pašo po mestu. Vreme se je bilo zboljšalo — vsepovsod sonce. Čas hitro beži in s pesmijo se poslovimo od lepih krajev; še bežen pogled na vrh Učke in že smo na poti domov. Vzdušje v avtobusu je umirjeno, prepolni smo vsi nepozabnih vtisov, poraja se pa tudi neka rahla otožnost spričo bližnjega slovesa. Še se poraja kaka pesem, še zadnji pomenki in prispeli smo na konec avtoceste. Prijateljski objem in zagotovilo, da se kmalu spet srečamo; pa že se ločijo naše poti. Pri Cirmanu se naša skupina še nekoliko okrepča — Jožko pa skrbi za zabavni del — Tonči se presmeje do solz.

Dan se je že nagnil, ko vozimo iz Celovca proti domu; spomini lepih doživetij hitijo v zvezdnato noč, spremljajo jih pa prisrčni pozdravi prijateljem Celjanom.

F. Č.

Otroku niti požirka alkoholne pijače!

Zaradi brezskrbnosti staršev prihaja znova in znova do hudih zastrupitev. Medtem ko v večini stanovanj danes že zaklepajo zdravila, stojijo alkoholne pijače večinoma na lahko dostopnih policah in vabijo k pokušanju. Tudi če otrokom požirek sploh ne prija, ga rajši pogoltnjejo, kot pa izpljunejo. Mlajši ko je otrok, manjša količina je zanj nevarna. Zelo majhen otrok se lahko zastrupi s česnjno, vloženo v alkohol. Celotno pri zunanji uporabi je alkohol za otroka škodljiv, ker ga koža hitro vsrka. Tako je bil neki osemletni deček po alkoholnih obkladkih nezavesten. Strup za otroke so tudi poživila in toniki za živce, kakaj za sredstva vsebujejo 14 do 35 odstotkov alkohola.

Če majhen otrok pride do alkohola, ga je treba nemudoma peljati k zdravniku ali na otroško kliniko. Tam mu bodo morda izpraznili želodec. V vsakem primeru je treba mallega pacienta dobro opazovati. Nikakor pa ne smemo otroka, ki kaže znamenje pijanosti, položiti v posteljo, naj se prespi.

Veliko staršev ne pozna nevarnosti alkohola za otroški organizem, saj je neka anketa pokazala, da 41 odstotkov staršev nima nič proti, če njihov otrok „srkne kak požirek“. Kaj se lahko iz tega izčrpa, kaže statistika: 150.000 otrok in mladostnikov v Zahodni Nemčiji je alkoholikov. Večina je alkohol spoznala pri svojih lastnih starših. Nekateri dajo sitnemu dojenčku cucelj, pomočen v žganje, drugi dajejo šolarjem piti pivo, da hitreje zaspijo, ponekod smejo otroci „pokusiti“ še oče pripravljajo koktajle. Tudi tam, kjer nimamo tako nesmiselnih in nevarnih navad, so otroci ogroženi, če starši pijejo in od tega postanejo celo veseli. Kdo bi zameril otroku, če se boče še sam povesele? Prav daleč pot h kroničnemu alkoholizmu ni več: štirinajstletniki (25 odstotkov) pijejo ponekod že vsak dan ali večkrat na teden.

Posledice so strahotne. Poškodovani so predvsem možgani in jetra, a tudi srce, želodec in živci. Možgani se presegajo nehalno razvijati, otrok se teže uči, spremembe se kažejo tudi v značaju. Jetrom grozi zamaščenje, otrditev in slednjič sklerenja. Otroci so pri tem veliko bolj občutljivi kot odrasli. Starši, ki hočejo svoje otroke pred tem obvarovati, naj upoštevajo nekaj napotil:

● Svojemu otroku ne dovolite piti alkohola, tudi požirka ne. Svojo prepoved utemeljite primerno njegovi starosti: „Če boš to pil, ne boš več rasel. Zrasti — to si želi vsak otrok.“

● Ne pijte v navzočnosti svojega otroka.

● Nikar ne zbujaite pri otroku občutka, da alkohol spodbuja dobro voljo, opogumlja in odstranjuje skrbi ali pa da je dobro uspavalno sredstvo.

Važno o hladilniku

Hladilnik je skoraj nepogrešljiv del kuhinjske opreme, predvsem v toplejših letnih časih shranjujemo v njem živila, ki se hitro pokvarijo ali izgubijo svežino. Hladilnik je v sodobnih stanovanjih shramba, v kateri imamo zalogo živil za nekaj dni ali za ves teden. Ni vseeno, kako postavljamo živila v hladilnik. Pogosto je ta mala shramba urejena brez pravega premisleka. Na spodnjih policah bi morali hraniti živila, ki morajo biti na hladnem, na zgornjih policah jedi, ki jih nameravamo kmalu porabiti.

Ni vseeno, na katero polico damo živila, ki jih nameravamo za dan ali dva ali za ves teden hrant v hladilniku. Napačno uskladiščena hrana ne ostane sveža, izgublja privlačen videz in hranljivost, včasih se tudi pokvari.

Pogoj, da imamo v stanovanju vedno zadostno zalogo sveže in kvalitetne hrane, je hladilnik, ki deluje brezhibno in ki je ohlajen na pravo mero. Pri temperaturah od plus 2 do plus 6 stopinj Celzija je razvoj bakterij in plesni močno upočasnen, zato ostanejo živila, ki jih hranimo v hladilniku, sveža dlje časa, kot če bi jih hranili pri sobni temperaturi.

Najbolj hladen del hladilnika je predal za zamrzovanje. Označen je z zvezdicami. Število zvezdic pove, kako nizka temperatura je v tem predalu. Če so na vratcih tri zvezdice, je v njem temperatura minus 18 stopinj Celzija. V tem predalu lahko shranjujemo globoko zamrznjena živila tudi po nekaj tednov (največ pa tri mesece). Če ima predal na vratcih samo dve zvezdici, je v njem temperatura minus 12 stopinj Celzija. Pri tej temperaturi lahko hranimo globoko zamrznjena živila dva tedna. Če je narisana

● Otroka nikoli ne pošiljajte v trgovino po alkoholne pijače. Niti v gostilno. Točenje otrokom je sicer zakonsko prepovedano, kakor pa je pokazala raziskava, se prenekateri ne držijo tega zakona. V samopostrežbah je sploh težko nadzorovati prodajo.

● Ne kaznujte otroka, če je skrivaj kaj popil, vendar pa ga iz jeze tudi ne silite, da bi pil naprej, dokler mu ne bo slabo. Taka kura škoduje telesu, ustrahuje pa samo začasno. Pomaga samo odkrit pogovor z otrokom.

ena sama zvezdica, pomeni, da je v predalu temperatura minus 6 stopinj Celzija. Pri tej temperaturi lahko hranimo globoko zamrznjena živila do tri dni. Marsikdo misli, da lahko v zamrzovalnem predalu navadnega hladilnika zamrzuje živila. Vendar ni tako. Ti predali so namenjeni samo za shranjevanje že zamrznjenih jedi. Jodi lahko zamrzujemo samo v zamrzovalni skrinji ali

Drobni nasveti

■ Včasih se vam sesiri testo, ki ste ga pripravili iz moke, jajc in masla. Testo oziroma krema bo spet gladka, če boste dali posodo z njo v drugo posodo, ki ste jo napolnili z vrelo vodo. Mešajte toliko časa, da postane masa gladka.

■ Če nimate testenin za juho, storite takole: nstrgajte surov krompir in ga hitro prepražite na vrelem olju ali masti, potem pa ga zakuhajte v juho. Od zlatorumenega krompirja bo tudi juha dobila lepo barvo.

■ Zmleto meso bo okusnejše in izdatnejše, če mu boste dodali nekaj žlic kosmičev.

zamrzovalni omari. V hladilnik sodijo torej zamrznjena živila, ki jih kupimo v trgovini, ali živila, ki jih preložimo iz skrinje ali zamrzovalne omare, ker jih nameravamo v kratkem porabiti.

Ni vseeno, kam damo v hladilniku meso, kam sir, kam jajca in zelenjavo. Različne vrste živil ostanejo sveže pri različno nizkih temperaturah in imajo tudi različno trajnost. Če vemo, da je v hladilniku najhladnejše na dnu, najtopleje pa na vrhnji polici, nam ne bo težko razporediti shranjenih živil tako, da bodo ostala sveža in kvalitetna.

Mrzel zrak se useda na dno hladilnika, topel zrak potuje na vrh. Najtopleje je v hladilniku na zgornji polici na vratih. Na njej shranjujemo jajca, sir in maslo. Mleko, skuto in jogurt pa tudi meso in mesne izdelke hranimo na najhladnejšem mestu, torej na spodnji polici hladilnika, tik nad predalom za zelenjavo. Sadje in zelenjava hitro uveneta, če ju zložimo v hladilnik brez zaščit-

nega ovoja ali zavite le v papir. Tako sadje kot zelenjavo zavijemo v zaščitno folijo ali v plastično vrečko z luknjicami. Ta živila hranimo v posebnem predalu za zelenjavo, ki je pod spodnjo polico hladilnika. Sadje vzamemo iz hladilnika uro prej, preden ga nameravamo pojesti, kajti le pri sobni temperaturi se razvije žlahtni okus sadežev. Jabolka ostanejo sveža in sočna, če jih zložimo v preluknjano plastično vrečko in shranimo v spodnjem predalu hladilnika.

V hladilniku ne shranjujemo južnega sadja, saj imajo limone, pomaranče, mandarine in grenivke zelo močan vonj, ki se ga navzamejo druga živila v hladilniku. Hruške izgubijo v hladilniku svojo žlahtno aromo, prav tako ananas. Kumare, paradižnik in paprika so zelenjava, ki je zelo občutljiva za prenizke temperature; če jih hranimo v hladilniku pri manj kot 4 stopinjah Celzija, izgubijo svoj značilni okus. Krompir, ki ga hranimo v hladilniku, postane sladkast in neokusen.

Koliko koristi kazen?

Opozorjanja otroških zdravnikov in psihologov na neugodne posledice telesnega kaznovanja se nenehno ponavljajo, toda v javnosti ni opaziti občutnega izboljšanja. Vsi strokovnjaki, ki se ukvarjajo z otroki, se strinjajo v mišljenju, da kazen vodi samo v navidezno prilagoditev otroka. Mnogi starši večkrat omenjajo svoj „normalni razvoj“ kot zaslugi udarcev v mladih letih.

Znanstveno je neizpodbitno dokazano, da pogosten tepež otopi otroka, a ga hkrati dela nasilnega in grobe. Tepeni otroci bodo topli tudi sami, ko dorastejo. Nasilnost in motnje v vedenju pogosto povzročata nagnjenost staršev nasproti tepežu.

Najpogostejša posledica rednih udarcev je navidezna prilagoditev otroka po bolečinah in ponižanju. V mnogih primerih se trajno oškoduje ta samozavest in odnos do življenja. Med posameznimi spremljajočimi pojavi sta stanje strahu in beg v laž.

Migreno je mogoče blažiti z dieto

V najboljših letih življenja trpijo milijoni ljudi po svetu za kroničnimi glavoboli, ki jih poskušajo pregnati z velikimi količinami tablet. Toda brez uspeha. Ščasoma se vda jo v usodo. Vendar pa prav zaradi nezmerne uživanja tablet povzročijo nasproten učinek: preveč tablet spet povzroči glavobol. Za bolečine v glavi obstaja veliko vzrokov, ki jih zdravnik lahko toliko prej odžene, kolikor natančneje mu bolnik opiše svoje težave.

MIGRENA

Vsakič, ko se pred očmi 23-letne tajnice Andreje odigra nenavaden prizor, ognjemet iz pisanih krogel, bliskov in krogov, je dekletu takoj jasno: spet se bo začelo! Čez nekaj minut jo napade tak glavobol, da ni za nekaj ur za nobeno rabo več.

Tudi njena zunanost se tedaj v hipu spremeni: obraz zadobi blede barvo z odtenkom limonine rumene, koža se zdi ohlapna, kot bi se v trenutku postarala za celo desetletje.

„Čisto nič ne pomaga,“ pravi dekle, „moram iti domov, kjer spustim zavese, se splazim v posteljo... Nočem več ničesar slišati in videti. Pogosto mi je tedaj tudi zelo slabo, da moram bruhati.“ Še tako neznanen hrup ji povečuje bolečine.

Bodljiva bolečina se začne na čelu in sencu, kmalu pa se razširi na vso polovico lobanje. „Razbija in tolče do blaznosti,“ stoka Andreja.

Čez nekaj ur se napad polagoma poleže in dekle od utrujenosti zaspi. Toda še dneve potem ostane na sencu mesto, ki je boleče na pritisk.

Bolečina se kdove od kod priplazi kot zahrbtna zver — skoraj vedno ravno takrat, ko bi si je najmanj želeli. Vendar pa se migrene med seboj razlikujejo. Često se ne pojavijo tako izrazite bolečine v očeh. Včasih

sih glavobol ni omejen na polovico glave, temveč se razširi po vsej lobanji in nima enakega ritma kot pulz. Bolečina je mnogokrat tako silovita, kot bi bolniku hoteli iztrgati oko ali kot bi mu kdo z vso močjo pritiskal kovanec na sence.

Bolečino včasih spremljajo tudi slabost in izlivi žolca, tako da bi lahko napačno sklepali, da je vzrok želodec ali žolč. Nastopi lahko tudi huda driska. Napadi migrene so pogosto v rodu, le da za to nadlogo pogostejše trpijo ženske kot moški.

Pri kaki tretjini prizadetih se začne bolezen kazati pri petnajstih letih, le redkokdaj po štiridesetih. Treba se je pripraviti na dolgotrajno trpljenje, kajti šele po klimakteriju se migrena poleže sama od sebe.

In kaj sproži napad? Naštejmo le nekaj najznačilnejših povzročiteljev: hitra sprememba vremena (posebno topli vetrovi), svetlobni dražljaji (televizija, bleščeča se zasnežena pokrajina ali vožnja skozi dreved, skozi katerega močno sije sonce), menstruacija (mnoge ženske redno dobijo napade vsake štiri tedne), alkohol (pogosto samo ena vrsta pijače).

Ze dolgo je tudi znano, da migreno povzročajo tudi nekatera živila, toda šele pred kratkim so angleški strokovnjaki dognali, za katero hrano gre. Raziskave so pokazale, da je pri 78 % opazovanih ljudi sprožilo napad migrene živilo iz žit, pri 65 % pomaranče, pri 45 % jajca, pri 40 % čaj ali pri 35 % govedina, pri 33 % sladkor in kvas in grah pri 28 % ljudi.

Ko so z jedilnika zbrisali naštetih živila, so pri 85 % bolnikov med trimesečnim opazovalnim obdobjem napadi migrene povsem izginili, le pri devetih odstotkih so ostali. Temu primerno se je zmanjšala tudi poraba tablet.

Zanimivi izsledki, bi lahko rekli in sveto-

vali bolnikom, naj postopoma začnejo črtati z jedilnika naštetih živila. Kmalu bodo tudi sami lahko dognali, katere od teh sestavin jim grenijo življenje.

Čeprav že vemo, kaj lahko sproži migreno, pa še vedno ne vemo natančno, kaj je njen vzrok. Drži le, da gre za nenadne spremembe v ožilju. Zožitvi žil v glavi (medtem lahko nastopijo tudi motnje v vidu) sledi običajno njihova razširitev. Zaradi drobnih živcev, ki pokrivajo stene žil, pride zato lahko do hudih bolečin.

Običajna sredstva proti migreni kaj kmalu odpovedo, dosti boljše učinkujejo preparati, ki vsebujejo derivate iz rženih rožičkov (ergotamin ali iz njega pridobljene sestavine).

Vsekakor pa je treba sredstvo proti bolečinam vzeti takoj, ko zaslučimo prva znamenja napada. Pozneje, ko se bolečina razvname z vso močjo, nam namreč ne pomaga nič drugega, kot da stvar mine po naravni poti. Ali pa da nam napad omilijo z injekcijo.

Proti migreni obstaja nekaj terapij, katera bo prava za nas, bo določil zdravnik; ena od njih je nekajmesečna kura z zdravili, kot je dihidroergotamin ali hidergin.

Lahko pa postrežemo tudi z nekaterimi obvarovalnimi nasveti: nikar preveč ne spite ali počivajte! Znana je „migrena ob koncu tedna“, ki nastopi po napornem delovnem tednu, sproži pa jo dolg spanec ali nenadna sprostitev. Tudi na dopustu ne smete preveč lenariti, poleg tega pa si morate poiskati tudi kraj z razmeroma nespremenljivim podnebjem. Nevarne utegnejo biti kontracepcijske tablete. Pogosto razvijejo nagnjenje k migreni ali pa jo celo sprožijo.

GLAVOBOLI IMAJO LAHKO KAJ RAZLIČNE VZROKE

Večkrat trpijo za glavobolom mladi ljudje, ki imajo težave z vegetativnim živčnim sistemom; pogosto imajo vlažne roke, srce jim

močno razbija, nagnjeni pa so tudi k omedlevici, posebno če dolgo časa stojijo. Čeprav so tudi takšni glavoboli sila nadležni, pa se od migrene razlikujejo po daljšem trajanju in manjši moči, mogoče pa jih je pregnati z običajnimi sredstvi proti bolečinam.

Vzrok takih glavobolov je mnogokrat tudi nizek krvni pritisk, ki ga moramo z zdravniškovo pomočjo čimprej zvišati.

Tako kot migreno tudi glavobol povečajo razna duševna naprežanja in različne stiske. Zato se je treba včasih tudi kritično zamisliti nad svojim načinom življenja in ga, če je le mogoče, tudi temu primerno spreminiti. Namesto da bi si v usta trpali tableto za tableto, je bolje, če se odločimo za naravnejša zdravila — na primer za različne masaže s krtačo, Knajpove kopeli ali za kakšno športno dejavnost na svežem zraku.

Včasih so vzrok glavobolu tudi mišične napetosti, mialgije, zlasti v vratu. Tudi v tem primeru je bolje, če namesto tablet poiščemo druge poti. V pomoč nam je lahko tudi pravilen položaj glave med spanjem: zglavje naj bo čim nižje, pod vrat pa si lahko položimo mehko blazinico.

Vzrok glavobola je lahko tudi visok krvni pritisk. Mnogi ljudje srednjih let ne slutijo, da se lahko za mnoge glavobole, povezane s šumenjem v ušesih in z omotičnostjo, „zahvalijo“ svojemu visokemu krvnemu pritisku. Čimprej si ga morajo znižati, kajti grozi jim še vse kaj drugega, na primer kap.

Zdravnik, ki raziskuje vzroke vašega glavobola, vas utegne poslati tudi na pregled k okulistu. Nenadna sprememba vida je poseben značilna pri šolarjih (pogostnejša je daljnovidnost kot kratkovidnost), ki tožijo zaradi bolečin v glavi.

Tudi če nikoli niste nosili očal, vam lahko celo v zrelih letih utrujenost oči in hkratni glavobol pri branju dasta slutiti, da jih boste kaj kmalu potrebovali. Marsikateri očalar pa tudi pozablja, da si je treba vsaki dve leti pregledati vid in vsaki spremembi prilagoditi očala.

Nova slovenska šahovska knjiga

Dr. Janez Stupica: „Šah skozi stoletja“

Izpod peresa dr. Janeza Stupice, znanega slovenskega šahovskega mojstra in bivšega državnega prvaka (leta 1968 je ta naslov osvojil na 23. šampionatu Jugoslavije v Čateških Toplicah skupaj z Ostojičem), so slovenski šahisti s knjigo „Šah skozi stoletja“ dobili doslej najboljše izvirno delo o starjši šahovski zgodovini.

Avtor v knjigi, ki obsega 520 strani teksta in 52 strani slik ter je vezana v platno, opisuje razvoj kraljevske igre od njenih ugotovljenih začetkov sredi prvega tisočletja našega štetja pa vse do druge svetovne vojne, ko so iz črnbelih aren odšli svetovni šahovski prvaki Lasker, Capablanca in Aljehin.

Knjiga pa ne vsebuje samo šahovsko zgodovino, marveč je predvsem izvirno zasnovan učbenik, ki naj nadobudnega šahovskega začetenika pospremi na pot mojstrstva. Kot izkušen pedagog avtor meni, da delamo napak, ko vsiljujemo napredujočim začetnikom težko umljivo hipermoderne šahovske partije. V svojih razvojnih letih podoživlja človek zgodovino predni-

kov, šahist pa bi moral ustrezno podoživljati romantično in moderno šahovsko zgodovino z modernim učbenikom.

Z imenitnim izborom, razlago in komentiranjem partij, ki so jih zadnjih štiristo let odigrali vodilni šahovski mojstri, zida pisec hišo znanja, v katero kani vseliti bralca. Za zgodovinskim odrom nastaja in se ostri podoba sodobnega šaha, ki jo sestavlja mozaik znanja iz otvoritev, pozicijske in kombinacijske igre ter končnic. Bralcu odkriva tudi lepoto študij in problemskega šaha ter njihov vpliv na igralčeve zamisli v praktični partiji. Prav tako pokaže, katere šahovske zakonitosti so se v stoletjih uveljavile in katere so bile kot zmotne iztrebljene. Poseben mik dajejo delu opisi družbenih dogajanj, pomembnih za razvoj človeške kulture in šaha kot sestavnega dela kulture. Priljubljene avtorjevo svedstvo so sporočne anekdote. Navsezadnje ne gre prezreti, da je delo napisano poljudno, kar bralcu lajša napor pri odkrivanju šahovskih skrivnosti.

V predgovoru knjige, ki jo je v nakladu 3000 izvodov izdala Držav-

na založba Slovenije, je novinar in šahovski mojster Zvone Kržišnik med drugim zapisal: „S knjigo Šah skozi stoletja dobivajo Slovenci — in z njimi morebitni prevajalci — šahovski učbenik prvega reda. Ta ugotovitev zveni morda nekoliko drzno, toda opira se na spoznanje, da je avtor uporabil pedagoško metodo, mimo katere ni videti uspešnejše. Ne samo da je pisca vodil dosleden dialektičen princip in da je tedaj deloval skladno z našimi občimi nazori o svetu, marveč je tudi pragmatično uveljavil samoučni prijem, ki so ga uporabljali doslej najmarkantnejši šahovski učitelji, na primer sovjetska šahovska šola ali Robert Fischer. Delo Janeza Stupice, bivšega državnega prvaka in močnega mojstra, je tehten prispevek k šahovskim teoretičnim spoznanjem in praktičnim izkustvom a tudi k slovenski kulturi nasloh.“

Po knjigi že posegajo bralci in prav gotovo jo bodo v svoje šahovske knjižne zbirke uvrstili vsi ljubitelji šahovske igre.

Silvo Kovač

Prispevajmo za gradnjo doma dijaške, študentske in vaješke mladine

„Slovenski vestnik“ je redno poročal o domu, ki ga v Celovcu gradi Slovensko šolsko društvo za dijaško in vaješko mladino ter študente. Ta projekt je trenutno med vsemi slovenskimi na Koroškem po obsegu največji, po namembnosti pa najpomembnejši v našem narodnem življenju. Dom bo služil mladini, ki se v Celovcu šola oziroma usposablja za poklic.

V prepričanju, da je izgradnja tega doma zadeva celotne slovenske narodne skupnosti, je Slovensko šolsko društvo pripravilo akcijo gradbenih kamnov, ki naj prispeva h kritju dela visokih investicijskih stroškov. Ta akcija naj bo tudi nov primer solidarnostne samopomoči, ki se je že tolikokrat pokazala in tudi rodila trajne sadove.

Tudi tokrat objavljamo imena darovalcev in se vsem, imenovanim in tudi neimenovanim, iskreno zahvaljujemo za izkazano pomoč. Obenem pa jih stavimo za zgled vsem drugim, da prav tako po svojih možnostih podprejo naše skupno prizadevanje.

Slovensko šolsko društvo

Za gradnjo doma SŠD so prispevali: Slovenska športna zveza, Celovec, 7.000 šil.; Male Ludwig, 20 šil.; Pravant Julius, Celovec, 500 šil.; neimenovan podjetnik, Šentjakob, 100 šil.; Ogris Oto in Tomaž, Sele-Fara, 1.000 šil.; Marko Marko, Horce, 200 šil.; Suschnig Erich, 20 šil.; Wieser Lojz, 50 šil.; neimenovan gojenec, 400 šil.; Roblek Katarina, Sele-Kot, 100 šil.; Blažej Milan, 100 šil.; Obid Vida, Celovec, 100 šil.; neimenovan, 200 šil.; Černut Irena, Loče, 100 šil.; Male Matevž, 20 šil.; Pondelek Stefanija, 50 šil.; Unger A., učitelj, Borovlje, 50 šil.; Hribnik Jože, Jugoslavija, 100 šil.; Stukel Mirko, Celovec, 20 šil.; neimenovan bivši gojenec, Salzburg, 500 šil.

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 2. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 10.00 let egipčanske umetnosti — 10.30 Ninočka — 12.20 Sadobni kritični obzornik — 13.00 Uredništvo — 12.15 Iz parlamenta — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Wombeli — 17.30 Matt in Jenny — 17.55 Otrokom za lahkotno — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Seržant Cribb — 21.10 Jolly Joker — 22.05 Nočni studio — 23.10 Poročila.

SOBOTA, 3. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Italijanska — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 V Alahovem vrtu — regionalno: otvoritev novega ORF deželnega studia Koroške — 10.55 Prenos slovesnosti otvoritve novega poslojpa radia Celovec — 12.15 Koroška v sliki — 11.00 V samotni Windahna — 11.45 George Balanchine in New York city ballet — 11.55 Nočni studio — 13.00 Uredništvo — 14.30 Dekla iz Heiligenbluta — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Oddaja treh dežel ob Bodenskem jezeru — 17.30 Zgodbe o delfinu — 17.55 Otrokom za lahkotno — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Družabne igre — 22.05 Šport — 22.25 Moje pleše okoli sveta — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 4. 7.: 11.00 Ura tiska — 15.35 Tarzan in zelena boginja — 16.45 Toby in Tobias — 17.05 Nils Holgersson — 17.40 Klub senorjev — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenški pregled — 20.15 Po božji volji — 21.15 Glas islama — 21.20 Carmen — 22.55 Poročila.

PONEDELJEK, 5. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Koroška kuhinja — 10.00 Šolska TV — 10.30 Ob deveti uri bo uničena naša zemlja — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Uredništvo — 15.00 Obala razbojnikov — 15.50 Po sledih Delacroixa — 16.35 Od večera do jutra — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavanje nevarnosti — preprečevanje nesreč — 17.30 Bil je nekoč... človek — 17.55 Otrokom za lahkotno — 17.00 7. kontinent — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 20.50 SNP v španiji: B5 - B6 — 22.45 Poročila.

TOREK, 6. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Italijanska — 10.00 To je Milano — 10.30 Parti — 12.10 Klub senorjev — 13.00 Uredništvo — 15.00 Obala razbojnikov — 15.50 Gibanje je vse — 16.25 SNP večerj — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Otrokom za lahkotno — 18.00 Nečak iz Amerike — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Šport s SNP — 20.35 Argumenti — 21.35 Lagal sem resnico — 23.20 Poročila.

SREDA, 7. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Francoščina — 10.05 To so Benetke — 10.35 Tarzan in zelena boginja — 11.40 Roke gor, mojster pride — 12.00 Argumenti — 13.00 Uredništvo — 15.00 Obala razbojnikov — 15.50 Gibanje je vse — 16.25 Avstrijska ljudska glasba — 17.00 Slavnostni gosti — 17.30 Pinocchio — 17.55 Otrokom za lahkotno — 18.00 Policijska inspekcija 1 — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki

— 20.15 Šport s SNP — 20.35 Kriminalka — 22.45 Poročila.

ČETRTEK, 8. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Nepoznana sosesčina — 10.30 Grof Monte Kristo — 13.00 Uredništvo — 15.00 Obala razbojnikov — 15.50 Povratek nadvojvode Johanna — 16.35 Popaj, mornar brez strahu in plemstva — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavanje nevarnosti — preprečevanje nesreč — 17.30 Slike z naše zemlje — 17.55 Otrokom za lahkotno — 18.00 TV kuhinja — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport s SNP v španiji — 20.50 SNP v španiji: semifinale — 22.45 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 2. 7.: 14.30 SNP večerj — 15.00 Wimbledon: tenis — 17.05 SNP: Španija C7-C8 — 19.00 Wimbledon: tenis — 20.20 Poročila — 20.30 Iz studia o SNP — 20.50 SNP v španiji: B4 - B5 — 22.45 Samoobsodba — 0.15 Poročila.

SOBOTA, 3. 7.: 14.30 SNP večerj — 15.00 Športno popoldne — skakanje v vodo in tenis — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Primer za ljudskega advokata? — 20.15 Služabnik dveh gospodov — 22.30 Pravica močnejšega v preriji — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 4. 7.: 15.00 Wimbledon: tenis — 17.05 SNP v španiji: D11 - D12 — 19.00 Wimbledon: tenis — 20.50 Poročila — 20.55 SNP v španiji: A-2 - A3 — 22.45 Maršal iz Cimara — 23.55 Poročila.

PONEDELJEK, 5. 7.: 16.35 SNP večerj — 17.05 SNP v španiji: C8 - C9 — 19.00 Kremenčkovci — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Onda — 21.05 V deželi generalov:

Argentina — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Zeleni plič — 23.45 Poročila.

TOREK, 6. 7.: 18.00 Orientacija — 18.30 Perspektive — 19.00 Kremenčkovci — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Alfred na potovanju — 21.03 Dallas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

SREDA, 7. 7.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kulturni žurnal v sredo — 21.15 Življenje z jazzom — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Dunajski slavnostni tedni: Faust — 0.20 Poročila.

ČETRTEK, 8. 7.: 17.05 SNP v španiji: semifinale — 19.00 Kremenčkovci — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Klovns & Co. — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Jour fixe z Wolfgangom Krausom — 23.30 Poročila.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 2. 7.: 16.00 Poročila — 16.05 Barcelona: SNP — 18.05 Pihalni orkestri — 18.35 Obzornik — 18.45 Pot v prihodnost — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Večerja... za jutri: Plodna jesen, dokumentarna serija — 20.40 Ne prezrite — 20.55 Tragedija v Gvajani — 1. del amer. filma — 22.25 Spremljajmo, sodelujmo — 22.35 Nočni kino: Tretja generacija, zahodnonemški film — 0.20 Poročila.

SOBOTA, 3. 7.: 11.25 Poročila — 11.30 Avtomobilski dirke za VN Nizozemske, prenos — 14.00 Wimbledon: tenis — 15.45 Poročila — 15.50 Vesna — slovenski film — 17.15 Kranj: Mednarodni plavalni miting — prenos — 18.50 Naš kraj — 19.05 Zlata ptica — Racko in Lija: Pravljica o lutki Lepuški — 19.10 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.24 TV in

radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Življenje in zgodba, drama — 21.20 Zrcalo tedna — 21.35 Zabava vas Biljana Ristič — 22.35 Poročila.

NEDELJA, 4. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Živ žav, otroška matineja — 10.00 Kolašin: Zbor rezervnih vojnih starešin Jugoslavije, prenos — 11.30 Kažipot — 11.55 Proslava ob 40-letnici bitke na Kozari, prenos — 13.50 Pojo „Frankolovčani“ — 14.25 Dimitrije Tucović, jugosl. film — 16.00 Poročila — 16.05 SNP Madrid — 18.05 Športna poročila — 18.15 625 — 18.40 Opera narave — Južna Amerika: Strast spomina — 19.10 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.23 TV in radio nocoj — 19.25 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.50 Vreme — 19.58 SNP Barcelona — 21.45 Prva slovenska partizanska brigada — II. grupa odredov, dokumentarna oddaja — 22.10 športni pregled — 23.10 Poročila.

PONEDELJEK, 5. 7.: 16.00 Poročila — 16.05 SNP Barcelona — 18.00 Dekleta z imenom Ama, japonski poljudnoznanstveni film — 18.30 Obzornik — 18.45 Jazz na ekranu — 19.10 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Nocoj bomo improvizirali, predstava SNG Drama Maribor — 21.30 Kulturne diagonale — 22.15 Reportaža z atletskega dvoboja Jugoslavija: Kanada — 22.45 V znamenju.

TOREK, 6. 7.: 17.45 Poročila — 17.50 Zgodbe o prismukih, otroška serija — 18.00 Jugoslovanski narodni pesmi in pesni — 18.30 Obzornik — 18.45 Mostovi — Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost — 19.00 Knjiga — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Nahla, alžirski film — 22.55 Poročila.

ČETRTEK, 8. 7.: 16.00 Poročila — 16.05 SNP Barcelona — 18.00 Pot okoli sveta z osmimi notami: Lju in Zeng — 18.30 Obzornik — 18.45 Stara škopska čaršija — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik —

19.50 Vreme — 19.58 SNP Sevilla — 21.45 Milko šparemblek: Dragi Miha, balet — 22.10 V znamenju.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 2. 7.: 14.10 Koroški obzornik — Družinsko petje II..

SOBOTA, 3. 7.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 4. 7.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 5. 7.: 14.10 Koroški obzornik — Solistična glasba.

TOREK, 6. 7.: 9.30 Domača zabavna glasba — 14.10 Koroški obzornik — Pojma s ptički — Otroci, poslušajte!

SREDA, 7. 7.: 14.10 Koroški obzornik — Ljudske pesmi in viže — Cerkev in svet.

ČETRTEK, 8. 7.: 14.10 Koroški obzornik — Mladinska oddaja.

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli vabi na ponovitve igre

„MLADOST PRED SODIŠČEM“

(nizozemska drama v dveh dejanjih, ki obravnava razpravo pred sodiščem za mladoletnike), v petek 2. julija 1982 ob 20. uri v farni dvorani v Železni Kapli.

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10
Uredništvo: 9020 Celovec, St. Ruprechtstr. 19/IV, tel. 0 42 22 / 54 0 42, telex 42086 sindok a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometergasse 10, tel. 0 42 22 / 32 5 50
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje

Delovanje Kluba slovenskih študentov na Dunaju v preteklem letu

Kot smo se zmenili na občnem zboru, se je klubsko delovanje osredotočilo v preteklem semestru na sledeče težiščne točke: dvojezično šolstvo, pregnanstvo in upor ter mirovno gibanje.

V Opernpasaži smo z letaki, s slikami, z letaki in z uštnim razlaganjem informirali dunajsko javnost o žitrajšem primeru in o politični situaciji na Koroškem. V velikonočnih počitnicah smo isto akcijo izvedli tudi na celovškem starem trgu. Zbrali smo nad tisoč solidarnostnih podpisov za ravnatelja Kukovico, ki smo jih odposlali na žitrajški občinski urad, ravnatelju Kukovici, Wagnerju, Sindoku in deželnemu šolskemu svetu. Dvojezično šolstvo bo tudi v prihodnjem semestru ena izmed težiščnih točk našega delovanja.

Od 28. aprila do 4. maja je na univerzi stala razstava, ki jo je sestavil Slovenski znanstveni inštitut ob 40-letnici pregnanstva. Na zaključni prireditvi so predavali dr. Karl Stuhlpfarrer, dr. Janko Malleter Franci Černut.

Pri veliki vseavstrijski demonstraciji za mir in razorožitev 15. maja je KSŠD podprl platformo in sodeloval pri pripravah. V zimskem semestru nameravamo organizirati še nekaj prireditev ob tematici miru, in sodelovati pri tednu razoro-

ževanja OZN. Nadalje smo priredili v klubu diskusijski večer o Žitari vasi, o Poljski, pomenek s tovarškim Mitjo Ribičičem, predavanje dr. Arndorferja ter mirovno prireditev s Fritzom Nußböck-om (cantautor). Kakor vsako leto, smo se 29. aprila na komemoraciji v državnem sodišču spomnili selskih žrtv.

Napram očitkom nekaterih, da KSŠD premalo deluje na Koroškem, je treba omeniti, da smo v velikonočnih počitnicah obiskali osrednji organizaciji, skupno z graškim in celovškim klubom organizirali študijsko posvetovanje, da smo kot že omenjeno informirali Celovčane o žitrajšem primeru in pobirali solidarnostne podpise, da smo se udeležili podijske diskusije v Žitari vasi, da se je sedem delegatov udeležilo občnega zbora ZSO in s tem izpričalo pripravljenost kluba za sodelovanje z osrednjima organizacijama, da trenutno soorganiziramo mladinsko protestno manifestacijo.

18. junija so KSŠD obiskali odborniki SPZ! Med drugim smo se

pogovarjali o sodelovanju koroških kulturnih organizacij, o problemu tradicionalne in sodobne kulture ter o sodelovanju KSŠD s SPZ. Konkretni predlog je bil, da se n.p.r. organizira Teden sodobne slovenske kulture na Koroškem.

18. junija so številne študentske in druge organizacije na Dunaju organizirale demonstracijo proti izraelski agresiji v Libanonu. Klub je sodeloval in podpisal poziv na demonstracijo, ki med drugim tudi zahteva, da avstrijska vlada javno protestira proti masovnemu ubijanju palestinskega in libanonskega naroda.

odbor KSŠD

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA LETOVANJE OTROK NA MORJU

Viktringer Ring 26 (Vinko Kušej)
☎ (0 42 22) 51 25 28

Gasomelergasse 10/1 (Milka Kokot)
☎ (0 42 22) 32 5 50

Spoštovani starši!

Vljudno vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJU V SAVUDRIJI letos v eni izmeni in sicer: od 20. avgusta do 3. septembra

Koordinacijski odbor nudi: prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsake deset otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico ter prevoz v Savudrijo in nazaj.

Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1.400 šil., prevozní stroški 400 šil. Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je 20. julij 1982.

Ker je število prostih mest omejeno, prosimo za čimprejnejše prijave.

RAZGLAS

V zvezi z letovanjem otrok na morju išče koordinacijski odbor vzgojitelje. Interesenti naj se javijo pisмено na enega zgoraj omenjenih naslovov do 20. julija 1982.

Pogoj za sprejem: dopolnjeno 18. leto, izkušnje v vodenju skupin (prednost imajo učitelji(ce), študentje(ke) pedagoške smeri).

ŠPORTNI VESTNIK

Svetovno prvenstvo v nogometu

Nahajamo se v drugi rundi. Število reprezentanc se je skrčilo na 12 (Poljska, Avstrija, Francija, Belgija, Italija, Argentina, Anglija, ZRN, SZ, Brazilija, Sev. Irska, Španija). Najbolj tragično, da nista dosegli druge runde, je bilo za Algerijo in Jugoslavijo. Obe moštvi sta pokazali, da nekaj znata, vendar o njuni usodi so odločale „višje“ sile — Avstrija in Nemčija sta se „sporazumeli“ z rezultatom 0:1 za Nemčijo, kar je pomenilo, da so morali Algerijci zapustiti nogometno svetovno areno, Jugoslovani pa se imajo zahvaliti danskemu sodniku (v igri proti Španiji), da so morali predčasno zapustiti španska

la.

Prva igra v drugi rundi je bila med Avstrijo in Francijo in se je končala 1:0 za Francijo. Vsekakor je to alarmni signal, da se bo morala Avstrija zelo potruditi, če bo hotela doseči naslednjo rundo. Odlično so igrali Poljaki proti Belgiji in zmagali s 3:1. Med Poljaki je blestel Boniek. ZR Nemčija in Anglija sta igrali neodločeno 0:0, Italija pa je premagala Argentino z 2:1. Italija in Argentina sta igrali trdo in hitro igro, nasprotno pa je med ZRN in Anglijo prevladovala mladenost. O kakšni napeti igri, kot je bilo to napovedano, ni bilo ne duha ne sluha.

Srečanje zamejskih športnikov v Kopru

V soboto je bilo v Kopru tradicionalno srečanje slovenskih športnikov iz zamejstva, ki ga je tokrat organizirala ZTKO občine Koper. Pokroviteljstvo nad to manifestacijo zamejskih športnikov pa sta imeli OK SZDL Koper in ZTKO Slovenije.

V okviru srečanja so bila tekmovalna v nogometu, namiznem tenisu in šahu. Glavni namen tega srečanja pa ni bilo medsebojno merjenje sil, temveč prijateljsko srečanje, katerega so se poleg domačih športnikov iz Kopra udeležile ekipe Železne županije (Madžarska), Zveze slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI) in Slovenske športne zveze (SSZ). Našo ekipo SSZ je vodil Matevž Wieser.

Velika vas

Pred nedavnim smo se na šentjakobskem pokopališču za vedno poslovili od Jožefa Tavčerja pd. Tavčarja iz Velike vasi. Tudi on je bil med tistimi, ki so ga med mnogimi drugimi koroškimi Slovenci 14. aprila 1942 izselili z domače grude. Z veliko ljubeznijo je obdeloval svoja polja in bil tesno povezan z domačo zemljo. Ljubil je svoj rod in v tem smislu tudi vzgojil svoj naraščaj. Pred 12 leti je onemel in se ni več popravil in pred štirinajstimi dnevi dotrpel. Z njim smo zgubili velikega rodoljuba in dobrega soseda, ki je užival spoštovanje vseh, ki so ga poznali. Poleg kmetije, ki jo je vodil, je bil tudi cerkveni ključar in mežnar v podružnici — domači cerkvi svetega Antona.

Mnogo pogrebcev se je udeležilo pogreba in se tako poslovilo od človeka, ki mu življenje res ni bilo z rožicami postlano. Kljub onemelosti — ni mogel govoriti (posledica kapi) pa je težave prenašal mirno ravnodušno. V veliko oporo so mu bili domači, ki so skrbeli zanj in mu tako lajšali tegobe njegove bolezni.

Pogrebni obred je opravil pokojnikov nečak kaplan Jozef Dersola in v ganljivem govoru orisal življenje tega velikega rodoljuba in dobrega človeka.

Pokojnega Jožefa Tavčerja bomo ohranili v častnem spominu, težko prizadetim svojcem in sorodnikom izrekamo naše globoko sožalje.

Šentilj

Ogromna množica ljudi se je v nedeljo na šentiljskem pokopališču za vedno poslovila od komaj 17-letnega Hanzeja Maierhoferja s Podjerkberka. Po daljši težki bolezni, ki ji ni bilo leka, je umrl v celovški bolnišnici. Težko si je predstavljati, kakšno bol občutilo starši, bratje in sestra, ko izgubijo iz svoje srede svojega najdražjega. Kranjčeve s Podjerkberka, tako se po domače pravi Maierhoferjev, je izguba sina in brata bridko prizadela. To je udarec, ki ga bo le težko preboleti.

Nesrečni mladi Hanzej je imel vse življenje pred seboj in ni mu bilo usojeno, da bi ga užival. To je velika tragika in ubogi tisti, ki jih prizadene takšna nesreča.

Očeta umrlega Hanzeja poznamo kot skromnega in vsesplošno spoštovanega moža, ki v škofiški občini kot odbornik EL zastopa interese občanov. Vsi brez razlike sočustvujemo ob težki izgubi s Kranjčevo družino, ki jih je doletela takšna kruta nesreča.

Pogrebni obred je opravil domači župnik Lovrenc Petricig, ki se je v ganljivih besedah poslovil od tega mladega pokojnika. Domači pevci pa so v slovo zapeli tako ganljivo, da so nehoti privrele solze in tako lajšale bol, ki je bila nabrana v srcih.

Nesrečnega Hanzeja bomo ohranili v nepozabnem spominu, težko prizadetim svojcem izrekamo naše globoko sožalje.

Ljubljana

Prejšnjo sredo smo spremili k zadnjemu počitku na ljubljansko pokopališče koroškega rojaka višjega zdravnika v beljaški bolnišnici dr. Joška Gabriela. Kot že omenjeno je bilo njegovo službeno mesto v beljaški bolnici, živel je v Ljubljani pri svoji družini, zibelka pa mu je tekla pri Gabrielu v Lešah pri Šentjakobu v Rožu.

Pokojni Joško Gabriel je veljal za izredno dobrega in priljubljenega zdravnika, kar je prepričljivo dokazala tudi velika udeležba pogrebcev s Koroške, med katerimi je bilo tudi okrog 40 beljaških kolegov zdravnikov ter mnogo njegovih pacientov, prijateljev in znancev.

Dr. Joško Gabriel je po daljši mučni bolezni umrl na Golniku v Sloveniji. Težko prizadetim ženi in sinu ter sorodnikom izrekamo naše globoko sočustvovanje in sožalje. Mnogo prezgodaj umrlega Joška Gabriela, saj je bil star komaj 58 let, bomo ohranili v častnem in nepozabnem spominu.

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi na

PLANINSKO SREČANJE

Z ZILJANI

v nedeljo 11. julija 1982 ob 10. uri dopoldne na Poldniški planini (Poludniger Alm, 1700 m). Na programu je tudi vzpon na bližnji razgledni vrh Poldnik, 1999 m. Na planini je gostišče. Do Poldniške planine je vzpona pot za avtomobile. Da bomo lažje dosegli cilj, se bomo iz oddaljenih krajev zbrali ob 8. uri zjutraj na parkirišču v Ločilu/Hart (Restavracija Wurzen-paßgrill) in skupno nadaljevali pot.

Odbor

Slovensko prosvetno društvo „Jepa-Baško jezero“ v Ločah vabi na

FOLKLORNI VEČER

v petek 9. julija 1982 ob 20.30 uri pri Pušniku v Ločah.

Nastopa: tamburaški ansambel SPD „Jepa-Baško jezero“ iz Loč, pod vodstvom Erike Wrolich.

Športno društvo DSG Sele vabi na

SELSKO ŽEGNANJE (v šotoru)

v nedeljo 4. julija 1982 s pričetkom ob 14. uri s sledečim sporedom: Akademski folklorni skupina „France Marolt“ iz Ljubljane, Obirski ženski oktet, Trio Oraž iz Borovlj ter mešani in moški pevski zbor iz Sel Ob 17. uri ples: igra mednarodno znani ansambel „Lajzeča Slaka“ iz Slovenije.

V ponedeljek 5. 7. nadaljevanje žegnanja s pričetkom ob 20. uri. Igra „Duo Season“ iz Gradca.

Križanska kulturna zveza v Celovcu, KPD v Smihelu in MPZ „Podjuna“ v Pliberku vabijo na

KONCERT SAKRALNIH PESMI

v soboto 10. julija 1982, ob 20. uri v farni cerkvi v Smihelu.

Nastopajo: Svetovno znani „WIENER MADRIGALCHOR“ z Dunaja pod vodstvom Franza Xaver Meyerja in Mešani pevski zbor „Podjuna“ iz Pliberka pod vodstvom Toneja Ivartnika

Na ta edinstveni koncert Vas prav pri-srčno vabimo!

LETOŠNJI MATURANTI NA TELEVIZIJI

V oddaji „Ruščina za začetnike“ sodelujejo letošnji maturanti slovenske gimnazije, in sicer: v soboto 3. julija in v petek 9. julija ob 9.30 uri na 1. programu avstrijske TV.

Menjava denarja

Stanje v četrtek, 1. julija 1982

Za 100 din dobite	27.00 (30.00) šil.
Za 100 din plačate	32.00 (35.00) šil.
Za 100 lir dobite	1.23 šil.
Za 100 lir plačate	1.32 šil.
Za 100 mark dobite	695.00 šil.
Za 100 mark plačate	711.30 šil.

